
Έγγραφο συνόδου

A8-0080/2017

28.3.2017

ΕΚΘΕΣΗ

σχετικά με την εμβληματική πρωτοβουλία της ΕΕ στον τομέα της ένδυσης
(2016/2140(INI))

Επιτροπή Ανάπτυξης

Εισηγήτρια: Lola Sánchez Caldentey

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

	Σελίδα
ΠΡΟΤΑΣΗ ΨΗΦΙΣΜΑΤΟΣ ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟΥ	3
ΑΙΤΙΟΛΟΓΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ	22
ΓΝΩΜΟΔΟΤΗΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΔΙΕΘΝΟΥΣ ΕΜΠΟΡΙΟΥ	24
ΓΝΩΜΟΔΟΤΗΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΥΠΟΘΕΣΕΩΝ	33
ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΗΝ ΕΓΚΡΙΣΗ ΣΤΗΝ ΑΡΜΟΔΙΑ ΕΠΙ ΤΗΣ ΟΥΣΙΑΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗ	42
ΤΕΛΙΚΗ ΨΗΦΟΦΟΡΙΑ ΜΕ ΟΝΟΜΑΣΤΙΚΗ ΚΛΗΣΗ ΣΤΗΝ ΑΡΜΟΔΙΑ ΕΠΙ ΤΗΣ ΟΥΣΙΑΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗ	43

ΠΡΟΤΑΣΗ ΨΗΦΙΣΜΑΤΟΣ ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟΥ

σχετικά με την εμβληματική πρωτοβουλία της ΕΕ στον τομέα της ένδυσης
(2016/2140(INI))

Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο,

- έχοντας υπόψη τα άρθρα 2, 3, 6 και 21 της Συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση,
- έχοντας υπόψη τα άρθρα 153, 191, 207, 208 και 218 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης,
- έχοντας υπόψη τα άρθρα 12, 21, 28, 29, 31 και 32 του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης,
- έχοντας υπόψη το Διεθνές Σύμφωνο για τα ατομικά και πολιτικά Δικαιώματα και το Διεθνές Σύμφωνο για τα οικονομικά, κοινωνικά και μορφωτικά δικαιώματα,
- έχοντας υπόψη τη Σύμβαση του ΟΗΕ για τα Δικαιώματα του Παιδιού¹ και το Γενικό Σχόλιο αριθ. 16 της Επιτροπής του ΟΗΕ για τα Δικαιώματα του Παιδιού,
- έχοντας υπόψη τις βασικές συμβάσεις της Διεθνούς Οργάνωσης Εργασίας (ΔΟΕ) για την παιδική εργασία, την καταναγκαστική εργασία, τις διακρίσεις, την ελευθερία του συνεταιρίζεσθαι και τις συλλογικές διαπραγματεύσεις,
- έχοντας υπόψη τις κατευθυντήριες αρχές των Ηνωμένων Εθνών για τις επιχειρήσεις και τα ανθρώπινα δικαιώματα²,
- έχοντας υπόψη το ψήφισμα 26/9³, του Συμβουλίου Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων των Ηνωμένων Εθνών, σχετικά με την απόφαση δημιουργίας ανοικτής διακυβερνητικής ομάδας εργασίας για τις διεθνικές εταιρείες και άλλες επιχειρήσεις όσον αφορά τα ανθρώπινα δικαιώματα, με εντολή ανάπτυξης ενός νομικά δεσμευτικού διεθνούς μέσου για τη ρύθμιση, στο διεθνές δίκαιο ανθρωπίνων δικαιωμάτων, των δραστηριοτήτων των διεθνικών εταιρειών και άλλων επιχειρήσεων,
- έχοντας υπόψη το ψήφισμα 70/1 της Γενικής Συνέλευσης των Ηνωμένων Εθνών, της 25ης Σεπτεμβρίου 2015, με τίτλο «Transforming our world: the 2030 Agenda for Sustainable Development» (Μετασχηματισμός του κόσμου μας: θεματολόγιο για τη βιώσιμη ανάπτυξη με ορίζοντα το 2030)⁴,
- έχοντας υπόψη τα προγράμματα που χρηματοδοτούνται από το καταπιστευματικό ταμείο των Ηνωμένων Εθνών για τον τερματισμό της βίας κατά των γυναικών, τα οποία εστιάζουν στην αντιμετώπιση της παρενόχλησης και της βίας κατά των γυναικών στη

---

¹ <https://www.unicef.org/crc/>

² http://www.ohchr.org/Documents/Publications/GuidingPrinciplesBusinessHR_EN.pdf

³ A/HRC/RES/26/9 (<http://www.ihrb.org/pdf/G1408252.pdf>).

⁴ A/RES/70/1 (http://www.un.org/ga/search/view_doc.asp?symbol=A/RES/70/1)

βιομηχανία ένδυσης¹,

- έχοντας υπόψη το πλαίσιο επενδυτικής πολιτικής της UNCTAD σχετικά με την αειφόρο ανάπτυξη (2015)²,
- έχοντας υπόψη τις κατευθυντήριες γραμμές του ΟΟΣΑ για τις πολυεθνικές επιχειρήσεις³,
- έχοντας υπόψη την οδηγία 2014/95/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 22ας Οκτωβρίου 2014, για την τροποποίηση της οδηγίας 2013/34/ΕΕ όσον αφορά τη δημοσιοποίηση μη χρηματοοικονομικών πληροφοριών και πληροφοριών για την πολυμορφία από ορισμένες μεγάλες επιχειρήσεις και ομίλους⁴,
- έχοντας υπόψη την ανακοίνωση της Επιτροπής, της 14ης Οκτωβρίου 2015, με τίτλο «Εμπόριο για όλους: προς μια πιο υπεύθυνη πολιτική για το εμπόριο και τις επενδύσεις» COM(2015)0497)⁵,
- έχοντας υπόψη τις κατευθυντήριες γραμμές της Επιτροπής του 2015 για την ανάλυση του αντικτύπου στα ανθρώπινα δικαιώματα ο οποίος καταγράφεται στο πλαίσιο των εκτιμήσεων αντικτύπου των πρωτοβουλιών πολιτικής που σχετίζονται με το εμπόριο⁶,
- έχοντας υπόψη το ψήφισμά του της 25ης Νοεμβρίου 2010 σχετικά με την εταιρική κοινωνική ευθύνη σε διεθνείς εμπορικές συμφωνίες⁷,
- έχοντας υπόψη το ψήφισμά του της 29ης Απριλίου 2015 σχετικά με τη δεύτερη επέτειο από την κατάρρευση του κτιρίου Rana Plaza και τις εξελίξεις όσον αφορά το Σύμφωνο Βιωσιμότητας του Μπαγκλαντές⁸,
- έχοντας υπόψη το ψήφισμά του, της 14ης Απριλίου 2016, με θέμα «Ιδιωτικός τομέας και ανάπτυξη»⁹,
- έχοντας υπόψη το ψήφισμά του, της 5ης Ιουλίου 2016, σχετικά με την εφαρμογή των συστάσεων του 2010 του Κοινοβουλίου για τα κοινωνικά και περιβαλλοντικά πρότυπα, τα ανθρώπινα δικαιώματα και την εταιρική κοινωνική ευθύνη¹⁰,
- έχοντας υπόψη το ψήφισμά του της 13ης Σεπτεμβρίου 2016 σχετικά με την εφαρμογή του θεματικού στόχου «βελτίωση της ανταγωνιστικότητας των μικρομεσαίων επιχειρήσεων» – άρθρο 9 παράγραφος 3 του κανονισμού περί καθορισμού κοινών διατάξεων¹¹,

¹ <http://www.unwomen.org/en/trust-funds/un-trust-fund-to-end-violence-against-women>

² http://unctad.org/en/PublicationsLibrary/diaepcb2015d5_en.pdf

³ <http://www.oecd.org/daf/inv/mne/48004323.pdf>

⁴ ΕΕ L 330 της 15.11.2014, σ. 1.

⁵ http://trade.ec.europa.eu/doclib/docs/2015/october/tradoc_153846.pdf

⁶ http://trade.ec.europa.eu/doclib/docs/2015/july/tradoc_153591.pdf

⁷ ΕΕ C 99 Ε της 3.4.2012, σ. 101.

⁸ ΕΕ C 346 της 21.9.2016, σ. 39.

⁹ Κείμενα που εγκρίθηκαν, (P8_TA(2016)0137).

¹⁰ Κείμενα που εγκρίθηκαν, [P8_TA\(2016\)0298](#).

¹¹ Κείμενα που εγκρίθηκαν, P8_TA(2016)0335.

- έχοντας υπόψη το ψήφισμά του της 25ης Οκτωβρίου 2016 σχετικά με την εταιρική ευθύνη για σοβαρές παραβιάσεις των ανθρωπίνων δικαιωμάτων σε τρίτες χώρες¹,
- έχοντας υπόψη το ψήφισμά του της 14ης Δεκεμβρίου 2016 σχετικά με την ετήσια έκθεση του 2015 για τα ανθρώπινα δικαιώματα και τη δημοκρατία ανά τον κόσμο και την πολιτική της Ευρωπαϊκής Ένωσης επί του θέματος²,
- έχοντας υπόψη τη μελέτη με τίτλο «Human rights and democracy clauses in international agreements» (Ρήτρες για τα ανθρώπινα δικαιώματα και τη δημοκρατία στις διεθνείς συμφωνίες) που δημοσιεύθηκε το 2015 από το Τμήμα Πολιτικής της Γενικής Διεύθυνσης Εξωτερικών Πολιτικών του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου³,
- έχοντας υπόψη τη μελέτη «The EU's Trade Policy: from gender-blind to gender-sensitive?» (Εμπορική πολιτική της ΕΕ: από την αγνόηση στη συνεκτίμηση της διάστασης του φύλου;) του Τμήματος Πολιτικής της Γενικής Διεύθυνσης Εξωτερικών Πολιτικών του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου⁴,
- έχοντας υπόψη το μη νομοθετικό του ψήφισμα, της 14ης Δεκεμβρίου 2016, σχετικά με το σχέδιο απόφασης του Συμβουλίου για τη σύναψη πρωτοκόλλου της συμφωνίας εταιρικής σχέσης και συνεργασίας μεταξύ των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων και των κρατών μελών τους, αφενός, και της Δημοκρατίας του Ουζμπεκιστάν, αφετέρου, για την τροποποίηση της συμφωνίας προκειμένου να επεκταθούν οι διατάξεις της συμφωνίας στο διμερές εμπόριο κλωστοϋφαντουργικών προϊόντων, δεδομένης της λήξης της διμερούς συμφωνίας για τα κλωστοϋφαντουργικά προϊόντα⁵,
- έχοντας υπόψη το Σύμφωνο Βιωσιμότητας για συνεχείς βελτιώσεις των εργασιακών δικαιωμάτων και της ασφάλειας των εργοστασίων στη βιομηχανία πλεκτών και έτοιμων ενδυμάτων του Μπαγκλαντές,
- έχοντας υπόψη το πρόγραμμα της ΔΟΕ για τη βελτίωση των συνθηκών εργασίας στον τομέα των έτοιμων ενδυμάτων του Μπαγκλαντές⁶,
- έχοντας υπόψη τη συμφωνία του 2013 για την πυρασφάλεια και την ασφάλεια των κτιρίων στο Μπαγκλαντές,
- έχοντας υπόψη τη συμφωνία συνεργασίας που υπεγράφη στις 25 Απριλίου 2016 μεταξύ του προέδρου της Inditex Pablo Isla και του Γενικού Γραμματέα της Παγκόσμιας Ένωσης IndustrialALL Jyrki Raina σχετικά με την υπεύθυνη διαχείριση των αλυσίδων εφοδιασμού στον τομέα της ένδυσης,
- έχοντας υπόψη τη διάσκεψη υψηλού επιπέδου για την υπεύθυνη διαχείριση της αλυσίδας εφοδιασμού στον τομέα της ένδυσης, που πραγματοποιήθηκε στις Βρυξέλλες στις 25 Απριλίου 2016,

¹ Κείμενα που εγκρίθηκαν, [P8_TA\(2016\)0405](#).

² Κείμενα που εγκρίθηκαν, [P8_TA\(2016\)0502](#).

³ http://www.europarl.europa.eu/meetdocs/2004_2009/documents/nt/584/584520/584520en.pdf

⁴ [http://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/IDAN/2015/549058/EXPO_IDA\(2015\)549058_EN.pdf](http://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/IDAN/2015/549058/EXPO_IDA(2015)549058_EN.pdf)

⁵ Κείμενα που εγκρίθηκαν, [P8_TA\(2016\)0490](#).

⁶ <http://www.ilo.org/dhaka/Whatwedo/Projects/safer-garment-industry-in-bangladesh/lang--en/index.htm>

- έχοντας υπόψη το πρόγραμμα ΣΓΠ+ της ΕΕ¹,
  - έχοντας υπόψη την οδηγία 2014/24/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 26ης Φεβρουαρίου 2014, σχετικά με τις δημόσιες προμήθειες και την κατάργηση της οδηγίας 2004/18/ΕΚ²,
  - έχοντας υπόψη το «Ταμείο όραμα μηδέν» (Vision Zero Fund), που ξεκίνησε το 2015 από την G7 σε συνεργασία με τη ΔΟΕ με σκοπό να προωθήσει την ασφάλεια και την υγεία στον χώρο εργασίας στις χώρες παραγωγής,
  - έχοντας υπόψη τη γερμανική σύμπραξη για βιώσιμη κλωστοϋφαντουργία³, και την ολλανδική σύμπραξη για βιώσιμη ένδυση και κλωστοϋφαντουργία⁴,
  - έχοντας υπόψη το άρθρο 52 του Κανονισμού του,
  - έχοντας υπόψη την έκθεση της Επιτροπής Ανάπτυξης και τις γνωμοδοτήσεις της Επιτροπής Διεθνούς Εμπορίου και της Επιτροπής Απασχόλησης και Κοινωνικών Υποθέσεων (A8-0080/2017),
- A. λαμβάνοντας υπόψη ότι η οικονομική ανάπτυξη θα πρέπει να συμβαδίζει με την πολιτική για κοινωνική δικαιοσύνη και χρηστή διακυβέρνηση· λαμβάνοντας υπόψη ότι η πολυπλοκότητα και ο κατακερματισμός των παγκόσμιων αλυσίδων αξίας απαιτούν συμπληρωματικές πολιτικές για τη δημιουργία μιας διαδικασίας συνεχούς βελτίωσης που θα καθιστά τις παγκόσμιες αλυσίδες αξίας και τις αλυσίδες παραγωγής βιώσιμες και θα δημιουργεί αξία στις αλυσίδες εφοδιασμού, καθώς και μελέτες για τις επιπτώσεις που έχουν στην πορεία αυτών των διαδικασιών οι οργανωτικές δομές του κλάδου, το σύστημα συντονισμού ή και η διαπραγματευτική ισχύς των μελών του δικτύου· λαμβάνοντας υπόψη την ανάγκη εφαρμογής συμπληρωματικών και συνοδευτικών μέτρων που θα προφυλάσσουν από τις δυνητικές αρνητικές επιπτώσεις αυτών των αλυσίδων· λαμβάνοντας υπόψη ότι τα θύματα παραβιάσεων των ανθρωπίνων δικαιωμάτων θα πρέπει να έχουν πραγματική πρόσβαση σε ένδικο μέσο·
- B. λαμβάνοντας υπόψη ότι στη βιομηχανία της κλωστοϋφαντουργίας και της ένδυσης απασχολούνται παγκοσμίως 60 εκατομμύρια άνθρωποι και ότι η εν λόγω βιομηχανία δημιουργεί πολλές θέσεις εργασίας, ιδίως σε αναπτυσσόμενες χώρες·
- Γ. λαμβάνοντας υπόψη ότι οι κλωστοϋφαντουργικές βιοτεχνίες στις αναπτυσσόμενες χώρες είναι διαρκώς εκτεθειμένες σε επιθετικές αγοραστικές πρακτικές του διεθνούς εμπορίου χονδρικής και λιανικής, γεγονός που αποδίδεται συν τοις άλλοις στον έντονο διεθνή ανταγωνισμό·
- Δ. λαμβάνοντας υπόψη ότι τα θύματα των τριών πιο θανατηφόρων περιστατικών στον τομέα της ένδυσης (Rana Plaza, Tazreen και Ali Enterprises) έχουν λάβει ή βρίσκονται στη διαδικασία λήψης αποζημίωσης για απώλεια εισοδήματος· λαμβάνοντας υπόψη ότι η χορήγηση αποζημίωσης σε αυτήν την περίπτωση συνάδει με τη σύμβαση 121 της ΔΟΕ και είναι αποτέλεσμα μιας άνευ προηγουμένου συνεργασίας μεταξύ εταιρειών,

¹ http://trade.ec.europa.eu/doclib/docs/2015/august/tradoc_153732.pdf

² ΕΕ L 94 της 28.3.2014, σ. 65.

³ <https://www.textilbuendnis.com/en/>

⁴ <https://www.ser.nl/en/publications/publications/2016/agreement-sustainable-garment-textile.aspx>

συνδικαλιστικών ενώσεων, κοινωνίας των πολιτών, κυβερνήσεων και της ΔΟΕ· λαμβάνοντας υπόψη ότι, δεδομένης της εξάπλωσης των παραβιάσεων βασικών ανθρωπίνων δικαιωμάτων, τα ουσιαστικά μέτρα επανόρθωσης παραμένουν σπάνια·

- E. λαμβάνοντας υπόψη ότι τα θύματα παραβιάσεων ανθρωπίνων δικαιωμάτων στα οποία ενέχονται ευρωπαϊκές εταιρείες αντιμετωπίζουν πολλαπλά εμπόδια όσον αφορά την πρόσβασή τους σε ένδικα μέσα, όπως τα διαδικαστικά εμπόδια σε σχέση με το παραδεκτό και τη δημοσιοποίηση των αποδεικτικών στοιχείων, το συχνά απαγορευτικό κόστος των δικαστικών διαδικασιών, η απουσία σαφών προτύπων όσον αφορά την ευθύνη για την εμπλοκή εταιρειών σε παραβιάσεις ανθρωπίνων δικαιωμάτων και η ασάφεια σε σχέση με την εφαρμογή των ενωσιακών κανόνων του ιδιωτικού διεθνούς δικαίου στις υπερεθνικές αστικές διαφορές·
- ΣΤ. λαμβάνοντας υπόψη ότι το άρθρο 207 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΣΛΕΕ) απαιτεί με έμφαση να βασιζείται η εμπορική πολιτική της Ένωσης στις εξωτερικές πολιτικές και τους στόχους της Ένωσης, συγκεκριμένα σε αυτούς της αναπτυξιακής συνεργασίας όπως ορίζεται στο άρθρο 208 ΣΛΕΕ· λαμβάνοντας υπόψη ότι το άρθρο 21 της Συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση (ΣΕΕ) επιβεβαιώνει ότι οι εξωτερικές δράσεις της ΕΕ θα διέπονται από τις αρχές της δημοκρατίας, του κράτους δικαίου, της οικουμενικότητας και του αδιαίρετου των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και των θεμελιωδών ελευθεριών, του σεβασμού της ανθρώπινης αξιοπρέπειας, της ισότητας και της αλληλεγγύης και του σεβασμού των αρχών του Χάρτη των Ηνωμένων Εθνών και του διεθνούς δικαίου·
- Z. λαμβάνοντας υπόψη ότι η ΕΕ είναι ο δεύτερος μεγαλύτερος εξαγωγέας κλωστοϋφαντουργικών προϊόντων και ειδών ένδυσης στον κόσμο μετά την Κίνα, χάρη στις περίπου 174 000 εταιρείες κλωστοϋφαντουργίας και ένδυσης, το 99% εκ των οποίων είναι ΜΜΕ και προσφέρουν εργασία σε περίπου 1,7 εκατομμύρια ανθρώπους· λαμβάνοντας, επιπλέον, υπόψη ότι πάνω από το ένα τρίτο (34,3%, που αντιπροσωπεύει συνολική αξία 42.29 δισ. EUR) του ιματισμού που προορίζεται για χρήση στην Ευρώπη παράγεται από εταιρείες της ΕΕ·
- H. λαμβάνοντας υπόψη ότι η διακήρυξη της ΔΟΕ για τις θεμελιώδεις αρχές και τα δικαιώματα στην εργασία δεσμεύει τα κράτη μέλη να σέβονται και να προάγουν τις αρχές και τα δικαιώματα σε τέσσερις τομείς, ανεξαρτήτως του αν έχουν κυρώσει τις σχετικές συμβάσεις, και συγκεκριμένα: την ελευθερία του συνεταιρίζεσθαι και την ουσιαστική αναγνώριση του δικαιώματος συλλογικής διαπραγμάτευσης· την εξάλειψη των διακρίσεων όσον αφορά την απασχόληση και την εργασία· την εξάλειψη της καταναγκαστικής ή υποχρεωτικής εργασίας· την κατάργηση της παιδικής εργασίας·
- Θ. λαμβάνοντας υπόψη ότι η συλλογική διαπραγμάτευση είναι ένα μέσο που διασφαλίζει ότι οι μισθοί συμβαδίζουν με την ανάπτυξη της παραγωγικότητας· λαμβάνοντας όμως υπόψη και ότι η χρήση στην παγκόσμια αλυσίδα εφοδιασμού μη τυποποιημένων μορφών απασχόλησης, όπως η υπεργολαβία και η άτυπη εργασία, έχει αποδυναμώσει τις συλλογικές συμβάσεις· λαμβάνοντας υπόψη ότι πολλοί εργαζόμενοι στον τομέα της ένδυσης δεν λαμβάνουν μισθό επαρκή για τη διαβίωσή τους·
- I. λαμβάνοντας υπόψη ότι πολλά κράτη μέλη όπως η Γερμανία, οι Κάτω Χώρες, η Δανία και η Γαλλία, έχουν προωθήσει εθνικά προγράμματα·

- ΙΑ. λαμβάνοντας υπόψη ότι το «σχέδιο για τη δημιουργία μακροπρόθεσμης αξίας για επιχειρήσεις και επενδυτές», που έχει αναληφθεί στο πλαίσιο των αρχών του ΟΗΕ για υπεύθυνες επενδύσεις και του Παγκόσμιου Συμφώνου του ΟΗΕ, καταδεικνύει ότι η οικονομία όχι απλώς συνάδει με τις αρχές της κοινωνικής δικαιοσύνης, της περιβαλλοντικής βιωσιμότητας και του σεβασμού των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, αλλά και τις ενισχύει και ενισχύεται από αυτές·
- ΙΒ. λαμβάνοντας υπόψη ότι οι κατευθυντήριες αρχές του ΟΗΕ για τις επιχειρήσεις και τα ανθρώπινα δικαιώματα ισχύουν για όλα τα κράτη και όλες τις επιχειρήσεις, είτε είναι διεθνικές είτε άλλου είδους, ανεξάρτητα από το μέγεθός τους, την τοποθεσία τους, το καθεστώς ιδιοκτησίας τους και τη δομή τους·
- ΙΓ. λαμβάνοντας υπόψη ότι η ΕΕ διαδραματίζει κεντρικό ρόλο ως επενδυτής, αγοραστής, έμπορος λιανικής πώλησης και καταναλωτής στη βιομηχανία και το εμπόριο ειδών ένδυσης, και είναι, συνεπώς, η πλέον κατάλληλη να συνδυάσει πολλαπλές πρωτοβουλίες παγκοσμίως ώστε να βελτιωθεί σημαντικά η υπανθρώπινη κατάσταση που βιώνουν δεκάδες εκατομμύρια εργαζόμενοι στον εν λόγω τομέα και να δημιουργήσει ισότιμους όρους ανταγωνισμού για όλους τους παράγοντες·
- ΙΔ. λαμβάνοντας υπόψη ότι η υπεύθυνη διαχείριση των παγκόσμιων αλυσίδων αξίας είναι ιδιαίτερα σημαντική από αναπτυξιακή άποψη, δεδομένου ότι συχνά οι περιπτώσεις σοβαρών παραβιάσεων των ανθρωπίνων και των εργασιακών δικαιωμάτων και η ρύπανση του περιβάλλοντος τείνουν όντως να εμφανίζονται σε χώρες παραγωγούς οι οποίες αντιμετωπίζουν συχνά σημαντικές προκλήσεις στον τομέα της βιώσιμης ανάπτυξης και της ανάπτυξης, επιδρώντας στις πιο ευάλωτες ομάδες·
- ΙΕ. λαμβάνοντας υπόψη ότι οι υψηλές επιδόσεις των εξαγωγών ενδυμάτων, ειδικά στην Κίνα, στο Βιετνάμ, στο Μπαγκλαντές και στην Καμπότζη, αναμένεται να συνεχιστούν·
- ΙΣΤ. λαμβάνοντας υπόψη ότι οι περισσότερες παραβιάσεις των ανθρωπίνων δικαιωμάτων στον τομέα της ένδυσης αφορούν διάφορες πτυχές των εργασιακών δικαιωμάτων, όπως την άρνηση του θεμελιώδους δικαιώματος των εργαζομένων να προσχωρούν σε ή να ιδρύουν συνδικαλιστική ένωση της επιλογής τους και να διαπραγματεύονται συλλογικά καλή τη πίστει, γεγονός που καθιστά δύσκολο να εξασφαλισθούν στους εργαζόμενους τα θεμελιώδη δικαιώματά τους στον χώρο εργασίας· λαμβάνοντας υπόψη ότι αυτή η κατάσταση πραγμάτων έχει οδηγήσει στην εξάπλωση των παραβιάσεων των εργασιακών δικαιωμάτων, στις οποίες περιλαμβάνονται μισθοί φτώχειας, κλοπή μισθών, καταναγκαστική και παιδική εργασία, αυθαίρετες απολύσεις, μη ασφαλείς χώροι εργασίας και ανθυγιεινές συνθήκες εργασίας, βία κατά των γυναικών, φυσική και σεξουαλική παρενόχληση και επισφαλής εργασία και επισφαλείς εργασιακές συνθήκες· λαμβάνοντας υπόψη ότι, παρά την εξάπλωση των παραβιάσεων ανθρωπίνων δικαιωμάτων, τα ουσιαστικά μέτρα επανόρθωσης γενικά παραμένουν σπάνια· λαμβάνοντας υπόψη ότι αυτά τα ελλείμματα αξιοπρεπούς εργασίας είναι ιδιαίτερα έντονα στις ελεύθερες βιομηχανικές ζώνες εξαγωγών (EPZ) που συνδέονται με παγκόσμιες αλυσίδες εφοδιασμού, οι οποίες συχνά χαρακτηρίζονται από εξαιρέσεις από τους εργασιακούς νόμους και τους φόρους, καθώς και από περιορισμούς στις δραστηριότητες των συνδικαλιστικών ενώσεων και στις συλλογικές διαπραγματεύσεις·
- ΙΖ. λαμβάνοντας υπόψη ότι οι πρωτοβουλίες που έχουν αναληφθεί από τον ιδιωτικό τομέα σε εθελοντική βάση κατά τα τελευταία 20 έτη, όπως κώδικες δεοντολογίας, σήμανση,

αυτοαξιολογήσεις και κοινωνικοί έλεγχοι, αν και παρείχαν σημαντικά πλαίσια συνεργασίας για ζητήματα όπως η υγεία και η ασφάλεια στην εργασία, δεν αποδείχτηκαν αρκετά αποτελεσματικές ώστε να επιφέρουν πραγματική βελτίωση στα δικαιώματα των εργαζομένων, ιδίως όσον αφορά τον σεβασμό των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και της ισότητας των φύλων, την αύξηση του αριθμού των δικαιωμάτων των εργαζομένων, την ευαισθητοποίηση των καταναλωτών, τα περιβαλλοντικά πρότυπα και την ασφάλεια και τη βιωσιμότητα στην αλυσίδα εφοδιασμού του τομέα της ένδυσης·

- ΙΗ. λαμβάνοντας υπόψη ότι οι πολυμερείς πρωτοβουλίες, όπως η γερμανική σύμπραξη για βιώσιμη κλωστοϋφαντουργία ή η ολλανδική συμφωνία για βιώσιμη ένδυση και κλωστοϋφαντουργία, φέρνουν φορείς όπως η βιομηχανία, οι συνδικαλιστικές ενώσεις, η κυβέρνηση και οι ΜΚΟ στο ίδιο τραπέζι· λαμβάνοντας υπόψη ότι τα πρότυπα που έχουν θεσπίσει αυτές οι πρωτοβουλίες περιλαμβάνουν επίσης περιβαλλοντικά ζητήματα· λαμβάνοντας υπόψη ότι οι πρωτοβουλίες αυτές δεν έχουν ακόμη εισέλθει στη φάση υλοποίησης, οπότε δεν έχουν εμφανιστεί ακόμη απτά αποτελέσματα· λαμβάνοντας υπόψη ότι αυτού του είδους οι εθνικές πρωτοβουλίες είναι απαραίτητες λόγω έλλειψης νομοθετικής πρωτοβουλίας της ΕΕ· λαμβάνοντας, ωστόσο, υπόψη ότι η πλειονότητα των κρατών μελών δεν έχει αναπτύξει τέτοιες πρωτοβουλίες·
- ΙΘ. λαμβάνοντας υπόψη ότι οι προσπάθειες των εταιρειών να προωθήσουν τη συμμόρφωση στον χώρο εργασίας μπορούν να υποστηρίξουν, αλλά όχι να αντικαταστήσουν, την αποτελεσματικότητα και την αποδοτικότητα των συστημάτων της δημόσιας διακυβέρνησης, δηλαδή το καθήκον κάθε κράτους να προάγει τη συμμόρφωση και να επιβάλλει τους εθνικούς εργασιακούς νόμους και κανονισμούς, περιλαμβανομένων των καθηκόντων διεύθυνσης και επιθεώρησης της εργασίας, της επίλυσης διαφορών και της δίωξης των παραβατών, και να επικυρώνει και να εφαρμόζει τα διεθνή εργασιακά πρότυπα·
- Κ. λαμβάνοντας υπόψη ότι οι τάσεις της βιομηχανίας ένδυσης εξακολουθούν να κλίνουν προς τη «γρήγορη μόδα», γεγονός που αποτελεί τεράστια απειλή για τους εργαζομένους στον τομέα της ένδυσης στις χώρες παραγωγής και να τους δημιουργεί τεράστια πίεση·
- ΚΑ. λαμβάνοντας υπόψη ότι το γερμανικό Υπουργείο Αναπτυξιακής Συνεργασίας έχει ορίσει ως στόχο ότι, μέχρι το 2020, το 50% όλων των γερμανικών εισαγωγών κλωστοϋφαντουργικών προϊόντων θα πρέπει να πληροί οικολογικά και κοινωνικά κριτήρια·
- ΚΒ. λαμβάνοντας υπόψη ότι, προκειμένου να βελτιωθεί η διακυβέρνηση των παγκόσμιων αλυσίδων αξίας, πρέπει να αξιοποιηθούν τα διάφορα μέσα και πρωτοβουλίες τομέων πολιτικής όπως το εμπόριο και οι επενδύσεις, η στήριξη του ιδιωτικού τομέα και η αναπτυξιακή συνεργασία, ώστε να συμβάλουν στη βιωσιμότητα και την υπεύθυνη διαχείριση των παγκόσμιων αλυσίδων αξίας ως μέρος της επίτευξης του θεματολογίου του 2030 για τη βιώσιμη ανάπτυξη, που αναγνωρίζει τον κρίσιμο αντίκτυπο των εμπορικών πολιτικών στην υλοποίηση των στόχων του, καλύπτοντας μια σειρά τομέων πολιτικής όπως οι κανόνες προέλευσης, οι αγορές βασικών αγαθών, τα εργασιακά δικαιώματα και η ισότητα των φύλων·
- ΚΓ. λαμβάνοντας υπόψη ότι τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά των αλυσίδων αξίας του τομέα της ένδυσης, όπως τα γεωγραφικά διάσπαρτα στάδια της διαδικασίας παραγωγής, οι

διαφορετικοί τύποι εργαζομένων στον τομέα των ενδυμάτων, η αγοραστική πολιτική, οι χαμηλές τιμές, οι μεγάλοι όγκοι, οι σύντομες προθεσμίες παράδοσης, η υπεργολαβία και οι βραχυπρόθεσμες σχέσεις αγοραστή-προμηθευτή, συμβάλλουν στη μείωση της ορατότητας, της ιχνηλασιμότητας και της διαφάνειας της αλυσίδας αξίας μιας επιχείρησης και στην αύξηση των κινδύνων παραβιάσεων των ανθρωπίνων και των εργασιακών δικαιωμάτων, περιβαλλοντικών ζημιών και μη ενδεδειγμένης πρόνοιας για τα ζώα, ήδη από το στάδιο της παραγωγής των πρώτων υλών· λαμβάνοντας υπόψη ότι η διαφάνεια και η ιχνηλασιμότητα αποτελούν προϋποθέσεις για τη λογοδοσία και την υπεύθυνη κατανάλωση μιας εταιρείας· λαμβάνοντας υπόψη ότι ο καταναλωτής έχει δικαίωμα να γνωρίζει πού κατασκευάστηκε ένα είδος ένδυσης και υπό ποιες κοινωνικές και περιβαλλοντικές συνθήκες· λαμβάνοντας υπόψη ότι η διασφάλιση στους καταναλωτές του δικαιώματος αξιόπιστων, διαφανών και ουσιαστικών πληροφοριών για τη βιωσιμότητα της παραγωγής επιδρά θετικά όσον αφορά τις μόνιμες αλλαγές στην ιχνηλασιμότητα και τη διαφάνεια της αλυσίδας εφοδιασμού στον τομέα της ένδυσης·

- ΚΔ. λαμβάνοντας υπόψη ότι τα δικαιώματα των γυναικών αποτελούν συστατικό στοιχείο των ανθρωπίνων δικαιωμάτων· λαμβάνοντας υπόψη ότι η ισότητα των φύλων εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής των κεφαλαίων των εμπορικών συμφωνιών που αφορούν το εμπόριο και τη βιώσιμη ανάπτυξη (TSD)· λαμβάνοντας υπόψη ότι ο συγκεκριμένος αντίκτυπος των εμπορικών και επενδυτικών συμφωνιών επηρεάζει διαφορετικά τις γυναίκες και τους άνδρες, λόγω των διαρθρωτικών ανισοτήτων μεταξύ των φύλων· λαμβάνοντας υπόψη ότι, για να ενισχυθούν η ισότητα των φύλων και τα δικαιώματα των γυναικών, η διάσταση του φύλου θα πρέπει να καλύπτεται σε όλες τις εμπορικές συμφωνίες·
- ΚΕ. λαμβάνοντας υπόψη ότι η απασχόληση των γυναικών στον τομέα της ένδυσης στις αναπτυσσόμενες χώρες συνεισφέρει σημαντικά στα εισοδήματα του νοικοκυριού και στη μείωση της φτώχειας·
- ΚΣΤ. λαμβάνοντας υπόψη ότι τα δικαιώματα των παιδιών συνιστούν αναπόσπαστο μέρος των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και ο τερματισμός της παιδικής εργασίας θα πρέπει να συνεχίσει να αποτελεί επιτακτική ανάγκη· λαμβάνοντας υπόψη ότι η εργασία των παιδιών απαιτεί ειδικούς κανονισμούς που θα ρυθμίζουν την ηλικία, τον χρόνο εργασίας και τα είδη εργασίας·
- ΚΖ. λαμβάνοντας υπόψη ότι, τον Δεκέμβριο του 2016, πολλοί ακτιβιστές συνδικαλιστικών ενώσεων συνελήφθησαν στο Μπαγκλαντές, γεγονός που οδήγησε σε διαμαρτυρία με αίτημα έναν αξιοπρεπή μισθό και καλύτερες συνθήκες εργασίας· λαμβάνοντας υπόψη ότι αρκετές εκατοντάδες εργαζομένων στον τομέα της ένδυσης απολύθηκαν από τις θέσεις εργασίας τους μετά τις διαδηλώσεις· λαμβάνοντας υπόψη ότι το δικαίωμα του συνεταιρίζεσθαι εξακολουθεί να μην τηρείται στις χώρες παραγωγής·
- ΚΗ. λαμβάνοντας υπόψη ότι σύμφωνα με τις εκτιμήσεις το 70-80%¹ των εργαζομένων στον τομέα των ετοιμοπαράδοτων ειδών ένδυσης στις χώρες παραγωγής είναι εργαζόμενες με χαμηλό επίπεδο εξειδίκευσης και συνήθως ανήλικες· λαμβάνοντας υπόψη ότι οι χαμηλοί μισθοί, σε συνδυασμό με τη χαμηλή, ή και ανύπαρκτη, κοινωνική προστασία, καθιστούν αυτές τις γυναίκες και τα παιδιά ιδιαίτερα ευάλωτα στην εκμετάλλευση·

---

¹ <https://europa.eu/eyd2015/en/fashion-revolution/posts/exploitation-or-emancipation-women-workers-garment-industry>

λαμβάνοντας υπόψη ότι οι υφιστάμενες πρωτοβουλίες βιωσιμότητας ελάχιστα συνυπολογίζουν τη διάσταση του φύλου ή προβλέπουν συγκεκριμένα μέτρα για τη χειραφέτηση των γυναικών·

- ΚΘ. λαμβάνοντας υπόψη ότι ο ιδιωτικός τομέας παίζει ουσιαστικό ρόλο στην προώθηση της βιώσιμης και χωρίς αποκλεισμούς οικονομικής ανάπτυξης στις αναπτυσσόμενες χώρες· λαμβάνοντας υπόψη ότι η οικονομία ορισμένων αναπτυσσόμενων χωρών εξαρτάται από τη βιομηχανία ενδυμάτων· λαμβάνοντας υπόψη ότι η επέκταση αυτής της βιομηχανίας έχει επιτρέψει σε πολλούς εργαζομένους να μετακινηθούν από την άτυπη οικονομία στον επίσημο τομέα·
- Λ. λαμβάνοντας υπόψη ότι ο τομέας της ένδυσης αποτελεί τον τομέα με τις περισσότερες εν εξελίξει πρωτοβουλίες βιωσιμότητας· λαμβάνοντας υπόψη ότι ορισμένες από τις υφιστάμενες πρωτοβουλίες συνέβαλαν στη βελτίωση της κατάστασης στον τομέα της ένδυσης και ότι, συνεπώς, θα πρέπει να συνεχιστούν οι προσπάθειες και σε ευρωπαϊκό επίπεδο·
- ΛΑ. λαμβάνοντας υπόψη ότι οι εμπορικές συμφωνίες συνιστούν ένα σημαντικό εργαλείο για την προαγωγή της αξιοπρεπούς εργασίας στις παγκόσμιες αλυσίδες εφοδιασμού, σε συνδυασμό με τον κοινωνικό διάλογο και την παρακολούθηση σε επίπεδο επιχειρήσεων·
- ΛΒ. λαμβάνοντας υπόψη ότι, τον Οκτώβριο του 2015, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή παρουσίασε τη νέα εμπορική στρατηγική της «Εμπόριο για όλους» με στόχο τη χρήση των εμπορικών συμφωνιών και των προγραμμάτων προτιμήσεων ως μοχλών για την προώθηση της βιώσιμης ανάπτυξης, των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, του δίκαιου και ηθικού εμπορίου σε όλον τον κόσμο, και για τη βελτίωση της υπευθυνότητας των αλυσίδων αξίας, ως μέσου ενίσχυσης της βιώσιμης ανάπτυξης, των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και της χρηστής διακυβέρνησης στις τρίτες χώρες·
1. χαιρετίζει την αυξανόμενη προσοχή που δίνεται στην προώθηση αξιοπρεπών πρακτικών απασχόλησης μέσω παγκόσμιων αλυσίδων εφοδιασμού μετά την κατάρρευση του εργοστασίου Rana Plaza, την κατάθεση του γαλλικού νομοσχεδίου περί υποχρεωτικής δέουσας επιμέλειας, τον νόμο του Ηνωμένου Βασιλείου για την καταπολέμηση της δουλείας, την ολλανδική συμφωνία για βιώσιμη ένδυση και κλωστοϋφαντουργία, τη γερμανική σύμπραξη για βιώσιμη κλωστοϋφαντουργία και τη δήλωση του Προέδρου Juncker στην Σύνοδο Κορυφής της G7 σχετικά με την ανάληψη «επείγουσας δράσης» για να βελτιωθεί η υπευθυνότητα στις παγκόσμιες αλυσίδες εφοδιασμού, όπου δίδεται αυξημένη προσοχή στην προώθηση της βιωσιμότητας, της διαφάνειας και της ανιχνευσιμότητας των αλυσίδων αξίας και παραγωγής· αναγνωρίζει τη δέσμευση της Επιτροπής για την υπεύθυνη διαχείριση των αλυσίδων εφοδιασμού, μεταξύ άλλων στον τομέα της ένδυσης, όπως ορίζεται στην ανακοίνωση της Επιτροπής «Εμπόριο για όλους»· χαιρετίζει την πρωτοβουλία για την πράσινη κάρτα με την οποία οκτώ κράτη μέλη ζήτησαν να θεσπιστεί υποχρέωση μέριμνας για τις εταιρείες που έχουν έδρα την ΕΕ έναντι των ατόμων και των κοινοτήτων των οποίων τα ανθρώπινα δικαιώματα και το τοπικό περιβάλλον επηρεάζονται από τις δραστηριότητες των εταιρειών αυτών· εκφράζει την ικανοποίησή του για την ολιστική προσέγγιση του δείκτη Higg στη μέτρηση του περιβαλλοντικού, κοινωνικού και εργασιακού αντίκτυπου των επιχειρήσεων· τονίζει την ανάγκη να συνεχιστούν οι βελτιώσεις στον δείκτη Higg

και να ενισχυθεί η διαφάνειά του·

2. επικροτεί τη συμφωνία συνεργασίας μεταξύ της Inditex και της Παγκόσμιας Ένωσης IndustriALL, που από κοινού αντιπροσωπεύουν 50 εκατομμύρια εργαζομένων σε 140 χώρες, όσον αφορά τη βελτίωση της διαχείρισης της αλυσίδας εφοδιασμού στον τομέα της ένδυσης· τονίζει ότι το μέλλον του τομέα της ένδυσης θα εξαρτηθεί από τη βελτίωση της βιώσιμης παραγωγικότητας και ιχνηλασιμότητας προκειμένου να εντοπιστούν με αποτελεσματικό τρόπο οι διεργασίες που λαμβάνουν χώρα σε ολόκληρη την αλυσίδα αξίας, επιτρέποντας τον εντοπισμό και την εφαρμογή βελτιώσεων·
3. χαιρετίζει την προσέγγιση που υιοθετήθηκε όσον αφορά τη νομικώς δεσμευτική συμφωνία για την πυρασφάλεια και την ασφάλεια των κτηρίων στο Μπαγκλαντές και το Σύμφωνο για τη Βιωσιμότητα στο Μπαγκλαντές, που δρομολόγησε η Επιτροπή σε συνεργασία με το Μπαγκλαντές και τη ΔΟΕ ύστερα από την καταστροφή στο Rana Plaza το 2013, δεδομένου ότι περιλαμβάνει διατάξεις σχετικά με τις συνδικαλιστικές οργανώσεις και τη διόρθωση των επιθεωρημένων εργοστασίων, και ζητεί την παράταση της διάρκειάς του· τονίζει ότι είναι σημαντικό να συνεχιστεί η παρακολούθηση των στόχων του συμφώνου, προκειμένου να βελτιωθούν τα δικαιώματα των εργαζομένων, καθώς και ότι είναι αναγκαία μια περισσότερο υπεύθυνη διαχείριση των αλυσίδων εφοδιασμού παγκοσμίως· ζητεί από την Επιτροπή διεξοδική αξιολόγηση του συμφώνου, η οποία να καταγράφει κάθε πρόοδο ή έλλειψη που έχει παρατηρηθεί, περιλαμβανομένων ενδεχόμενων τροποποιήσεων στο καθεστώς εμπορικών συναλλαγών, αν χρειάζεται, ειδικά λαμβάνοντας υπόψη τις εκθέσεις των εποπτικών μηχανισμών της ΔΟΕ· καλεί την Επιτροπή να επιδιώξει παρόμοια προγράμματα και μέτρα με άλλους εμπορικούς εταίρους της ΕΕ που παράγουν είδη ένδυσης, όπως η Σρι Λάνκα ή το Πακιστάν·
4. υποστηρίζει την εξέταση από την Επιτροπή μιας πιθανής πρωτοβουλίας σε επίπεδο ΕΕ για τον τομέα της ένδυσης· επισημαίνει, επιπλέον, ότι η τρέχουσα συσσώρευση υφιστάμενων πρωτοβουλιών θα μπορούσε να οδηγήσει σε ένα απρόβλεπτο περιβάλλον για τις επιχειρήσεις· πιστεύει ότι μια νέα πρόταση θα πρέπει να αντιμετωπίζει ζητήματα σχετικά με τα ανθρώπινα δικαιώματα, να προάγει τη βιωσιμότητα, την ιχνηλασιμότητα και τη διαφάνεια των αλυσίδων αξίας, να προωθεί τη συνειδητή κατανάλωση και να εστιάζει στα εργασιακά δικαιώματα και στην ισότητα των φύλων ειδικότερα· πιστεύει ότι οι καταναλωτές της ΕΕ έχουν το δικαίωμα να ενημερώνονται σχετικά με τη βιωσιμότητα και τη συμμόρφωση των προϊόντων της βιομηχανίας ένδυσης με τα ανθρώπινα δικαιώματα και το περιβάλλον· πιστεύει, στο πλαίσιο αυτό, ότι οι νομοθετικές προσπάθειες και πρωτοβουλίες της ΕΕ για τα είδη ένδυσης θα πρέπει να καταστούν ορατές επί του τελικού προϊόντος·
5. καλεί την Επιτροπή να μην περιοριστεί στην παρουσίαση εγγράφου εργασίας των υπηρεσιών της και να υποβάλει νομοθετική πρόταση για δεσμευτικές υποχρεώσεις δέουσας επιμέλειας για τις αλυσίδες εφοδιασμού στον τομέα της ένδυσης· τονίζει ότι αυτή η νομοθετική πρόταση πρέπει να ευθυγραμμίζεται με τις νέες κατευθυντήριες γραμμές του ΟΟΣΑ για τη δέουσα επιμέλεια στον τομέα της ένδυσης και της υπόδησης, τις κατευθυντήριες γραμμές του ΟΟΣΑ για τις πολυεθνικές εταιρείες που κάνουν εισαγωγές στην Ευρωπαϊκή Ένωση, την απόφαση της ΔΟΕ για την αξιοπρεπή εργασία στις αλυσίδες εφοδιασμού και τα διεθνώς συμφωνημένα πρότυπα στον τομέα των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και τα κοινωνικά και περιβαλλοντικά πρότυπα·

6. τονίζει ότι οι νέες κατευθυντήριες γραμμές του ΟΟΣΑ θα πρέπει να αποτελούν την κύρια αρχή της νομοθετικής πρότασης της Επιτροπής· τονίζει ότι αυτή η νομοθετική πρόταση θα πρέπει να περιλαμβάνει βασικά πρότυπα όπως υγεία και ασφάλεια στον χώρο εργασίας, πρότυπα υγείας, αξιοπρεπή μισθό, ελευθερία του συνεταιρίζεσθαι και συλλογικής διαπραγμάτευσης, την πρόληψη της σεξουαλικής παρενόχλησης και της βίας στον χώρο εργασίας και την εξάλειψη καταναγκαστικής και παιδικής εργασίας· καλεί την Επιτροπή να αντιμετωπίσει περαιτέρω τα ακόλουθα θέματα: βασικά κριτήρια για βιώσιμη παραγωγή, διαφάνεια και ιχνηλασιμότητα, συμπεριλαμβανομένων της διαφανούς συλλογής δεδομένων και εργαλείων για την πληροφόρηση των καταναλωτών, ελέγχων δέουσας επιμέλειας και λογιστικών ελέγχων, της πρόσβασης σε ένδικα μέσα, της ισότητας των φύλων, των δικαιωμάτων των παιδιών, της υποβολής εκθέσεων όσον αφορά τη δέουσα επιμέλεια των αλυσίδων εφοδιασμού, της ευθύνης των εταιρειών σε περιπτώσεις ανθρωπογενών καταστροφών και της αύξησης της συνειδητοποίησης στην Ευρωπαϊκή Ένωση· ενθαρρύνει την Επιτροπή να αναγνωρίσει άλλες εθνικές νομοθετικές προτάσεις και πρωτοβουλίες που έχουν τον ίδιο στόχο με τη νομοθεσία, εφόσον οι προτάσεις και οι πρωτοβουλίες αυτές έχουν ελεγχθεί και αποδειχθεί ότι πληρούν τις απαιτήσεις της ευρωπαϊκής νομοθεσίας·
7. επαναλαμβάνει την έκκλησή του προς την Επιτροπή να επεκτείνει την εταιρική κοινωνική ευθύνη και τις δεσμευτικές πρωτοβουλίες δέουσας επιμέλειας πέρα από τα υφιστάμενα πλαίσια για τον τομέα της ένδυσης ούτως ώστε να διασφαλιστεί ότι η ΕΕ, οι εμπορικοί εταίροι και οι επιχειρήσεις της τηρούν την υποχρέωση του σεβασμού τόσο των ανθρωπίνων δικαιωμάτων όσο και των υψηλότερων κοινωνικών και περιβαλλοντικών προτύπων· τονίζει ότι η βιομηχανία ένδυσης στην Ευρωπαϊκή Ένωση πρέπει επίσης να συμμορφώνεται με τα πρότυπα της ΔΟΕ, όπως όσον αφορά τον μισθό που επαρκεί για τη διαβίωση του εργαζομένου ή τις αξιοπρεπείς συνθήκες εργασίας· προτρέπει την Επιτροπή να δώσει προσοχή στις αμοιβές και στις συνθήκες εργασίας στον τομέα της ένδυσης στα κράτη μέλη· προτρέπει τα κράτη μέλη να εφαρμόζουν τα πρότυπα της ΔΟΕ στον τομέα της ένδυσης·
8. καλεί την Επιτροπή να προωθήσει ενεργά τη χρήση οικολογικών πρώτων υλών που έχουν προέλθει από βιώσιμη διαχείριση, όπως το βαμβάκι, και να προαγάγει την επαναχρησιμοποίηση και την ανακύκλωση των ενδυμάτων και των υφασμάτων εντός της Ευρωπαϊκής Ένωσης μέσω των ειδικών διατάξεων της νομοθετικής πρότασης για τον τομέα της ένδυσης· προτρέπει την ΕΕ, τα κράτη μέλη της και τις επιχειρήσεις να αυξήσουν τη χρηματοδότηση για έρευνα και ανάπτυξη, μεταξύ άλλων στον τομέα της ανακύκλωσης ενδυμάτων, στοχεύοντας στη διασφάλιση μιας βιώσιμης εναλλακτικής πηγής πρώτων υλών για τον τομέα της ένδυσης της ΕΕ· επικροτεί τις πρωτοβουλίες που σχεδιάζονται για την εφαρμογή των διαθέσιμων υψηλότερων και αυστηρότερων προτύπων καλής διαβίωσης των ζώων [όπως τα πρότυπα «υπεύθυνο πούπουλο» και «υπεύθυνο μαλλί» (Responsible Down Standard και Responsible Wool Standard)] και προτρέπει την Επιτροπή να τα ακολουθήσει ως κατευθυντήριες γραμμές για την εισαγωγή ειδικών διατάξεων στη νομοθετική της πρόταση· καλεί την Επιτροπή να ενισχύσει τους οργανισμούς με επιπλέον πόρους για να δώσει συνέχεια στην εμβληματική πρωτοβουλία·
9. τονίζει την ανάγκη να ενισχυθούν οι κώδικες δεοντολογίας, τα σήματα αριστείας και τα συστήματα δίκαιου εμπορίου, διασφαλίζοντας την ευθυγράμμιση με διεθνή πρότυπα όπως οι κατευθυντήριες αρχές του ΟΗΕ για τις επιχειρήσεις και τα ανθρώπινα

δικαιώματα, το Παγκόσμιο Σύμφωνο του ΟΗΕ, η τριμερής δήλωση αρχών της ΔΟΕ σχετικά με τις πολυεθνικές επιχειρήσεις και την κοινωνική πολιτική, οι κατευθυντήριες γραμμές του ΟΟΣΑ για τις πολυεθνικές επιχειρήσεις, οι κατευθυντήριες γραμμές δέουσας επιμέλειας του ΟΟΣΑ για τον τομέα της ένδυσης και της υπόδησης και οι Αρχές για τα Δικαιώματα του Παιδιού και τις Επιχειρήσεις που έχουν αναπτύξει η UNICEF, το Παγκόσμιο Σύμφωνο του ΟΗΕ και η Save the Children· τονίζει επίσης την ανάγκη να ενταθεί ο διασυνοριακός κοινωνικός διάλογος μέσω της ολοκλήρωσης των διεθνών συμφωνιών πλαισίων για την προαγωγή των δικαιωμάτων των εργαζομένων στις αλυσίδες εφοδιασμού των πολυεθνικών επιχειρήσεων·

10. τονίζει τη σημασία της εφαρμογής, της επιβολής ή της μεταφοράς της υφιστάμενης νομοθεσίας σε περιφερειακό, εθνικό και διεθνές επίπεδο·
11. ζητεί επιτακτικά από την Επιτροπή να εκπληρώσει τον στόχο της όσον αφορά την προώθηση βελτιώσεων στον τομέα των ετοιμοπαράδοτων ενδυμάτων, μεταξύ άλλων μέσω μεγαλύτερης συνεκτίμησης των ζητημάτων φύλου και παιδιών· καλεί την Επιτροπή να αναγάγει την ισότητα των φύλων, τη χειραφέτηση των γυναικών και τα δικαιώματα των παιδιών σε κεντρικό σημείο της νομοθετικής της πρότασης· πιστεύει ότι η πρωτοβουλία αυτή θα πρέπει να προάγει τη μη διάκριση και να αντιμετωπίζει το ζήτημα της παρενόχλησης στον χώρο εργασίας, όπως ήδη προβλέπεται από τις ευρωπαϊκές και διεθνείς δεσμεύσεις·
12. επαναλαμβάνει τη δέσμευσή του όσον αφορά την ισότητα των φύλων και τη χειραφέτηση των γυναικών· υπογραμμίζει την ανάγκη να προωθηθεί η πρόσβαση των γυναικών σε ηγετικές θέσεις μέσω της υποστήριξης της κατάρτισης των εργαζόμενων γυναικών όσον αφορά τα δικαιώματά τους, την εργατική νομοθεσία και τα ζητήματα ασφάλειας και υγείας, καθώς και μέσω της κατάρτισης των ανδρών που κατέχουν διευθυντικές θέσεις όσον αφορά την ισότητα των φύλων και τις διακρίσεις·
13. καλεί την Επιτροπή να παρουσιάσει μια ολοκληρωμένη στρατηγική για το πώς οι πολιτικές για την ανάπτυξη, τη βοήθεια για το εμπόριο και τις δημόσιες συμβάσεις μπορούν να στηρίξουν μια δικαιότερη και πιο βιώσιμη αλυσίδα εφοδιασμού και τις τοπικές πολύ μικρές επιχειρήσεις στον τομέα της ένδυσης, με την προώθηση βέλτιστων πρακτικών και την παροχή κινήτρων στους παράγοντες του ιδιωτικού τομέα που επενδύουν στη βιωσιμότητα και τη δικαιοσύνη των αλυσίδων εφοδιασμού τους, από τον καλλιεργητή ινών έως τον τελικό καταναλωτή·
14. πιστεύει ότι η ενημέρωση των καταναλωτών διαδραματίζει καίριο ρόλο στην εξασφάλιση αξιοπρεπών συνθηκών εργασίας, μια ανάγκη που αποδείχθηκε στην περίπτωση της κατάρρευσης του Rana Plaza· ζητεί να παρέχονται στους καταναλωτές σαφείς και αξιόπιστες πληροφορίες σχετικά με τη βιωσιμότητα στον κλάδο της ένδυσης, την προέλευση των προϊόντων και τον βαθμό στον οποίο έχουν γίνει σεβαστά τα δικαιώματα των εργαζομένων· συνιστά οι πληροφορίες που συγκεντρώνονται ως αποτέλεσμα ενεργειών της ΕΕ να γίνονται δημόσια διαθέσιμες και καλεί την Επιτροπή και τα κράτη μέλη να εξετάσουν το ενδεχόμενο δημιουργίας μιας δημόσιας διαδικτυακής βάσης δεδομένων για όλες τις σχετικές πληροφορίες που αφορούν όλους τους παράγοντες της αλυσίδας εφοδιασμού·
15. ζητεί την ενίσχυση της ευαισθητοποίησης των ευρωπαϊών καταναλωτών σε σχέση με την παραγωγή προϊόντων κλωστοϋφαντουργίας· προτείνει, στην κατεύθυνση αυτή, την

ανάπτυξη ενωσιακών προτύπων επισήμανσης για τη «δίκαιη ένδυση», προσβάσιμων τόσο για τις πολυεθνικές επιχειρήσεις όσο και για τις ΜΜΕ, που θα δείχνουν ότι έχουν γίνει σεβαστές οι δίκαιες συνθήκες εργασίας και θα βοηθούν τους καταναλωτές με καλύτερη πληροφόρηση για τις αγοραστικές αποφάσεις τους·

16. τονίζει την ανάγκη συλλογής και δημοσίευσης εμπειριστατωμένων δεδομένων όσον αφορά τις επιδόσεις βιωσιμότητας των εταιρειών· ζητεί, εν προκειμένω, την κατάρτιση κοινών ορισμών και προτύπων, κατά τρόπο εναρμονισμένο, για τη συλλογή και αντιπαραβολή των στατιστικών δεδομένων, ιδίως όσον αφορά τις γενικές εισαγωγές, αλλά και τους επιμέρους τόπους παραγωγής· ζητεί από την Επιτροπή να αναλάβει πρωτοβουλία για υποχρεωτική γνωστοποίηση των τόπων παραγωγής·
17. καλεί την Επιτροπή να αναπτύξει ένα ευρύ φάσμα συστημάτων παρακολούθησης στον τομέα ένδυσης της ΕΕ χρησιμοποιώντας βασικούς δείκτες επιδόσεων, οι οποίοι περιλαμβάνουν συλλογή δεδομένων μέσα από έρευνες, λογιστικούς ελέγχους και τεχνικές ανάλυσης δεδομένων που μπορούν να μετρήσουν αποτελεσματικά τις επιδόσεις και να εξετάσουν τον αντίκτυπο του τομέα της ένδυσης στην ανάπτυξη, στα εργασιακά δικαιώματα και στα ανθρώπινα δικαιώματα σε ολόκληρη την αλυσίδα εφοδιασμού του τομέα της ένδυσης·
18. πιστεύει ότι είναι καθοριστικής σημασίας να διασφαλιστεί ενισχυμένη πρόσβαση στις πληροφορίες σχετικά με τη συμπεριφορά των επιχειρήσεων· θεωρεί ότι είναι θεμελιώδους σημασίας να καθιερωθεί ένα αποτελεσματικό και υποχρεωτικό σύστημα υποβολής εκθέσεων και δέουσας επιμέλειας για τα προϊόντα ένδυσης που εισάγονται στην αγορά της ΕΕ· θεωρεί ότι η ευθύνη θα πρέπει να περιλαμβάνει όλους τους συντελεστές της αλυσίδας εφοδιασμού, συμπεριλαμβανομένων των υπεργολάβων στην επίσημη και στην άτυπη οικονομία (μεταξύ άλλων στις βιομηχανικές ζώνες εξαγωγών), και επιδοκιμάζει τις προσπάθειες που ήδη καταβάλλονται για τον σκοπό αυτόν· πιστεύει ότι η ΕΕ είναι η πλέον κατάλληλη για την ανάπτυξη ενός κοινού πλαισίου μέσω νομοθεσίας η οποία θα θεσπίζει τη διακρατική υποχρέωση δέουσας επιμέλειας, έννομων μέσων για τα θύματα και ιχνηλασιμότητας και διαφάνειας της αλυσίδας εφοδιασμού, δίνοντας ταυτόχρονα έμφαση στην προστασία των καταγγελλόντων· συνιστά να τίθενται στη διάθεση των καταναλωτών αξιόπιστες, σαφείς και ουσιαστικές πληροφορίες σχετικά με τη βιωσιμότητα·
19. επισημαίνει ότι ο συντονισμός και η ανταλλαγή πληροφοριών και βέλτιστων πρακτικών μπορεί να συμβάλει στην αύξηση της αποδοτικότητας των ιδιωτικών και δημόσιων πρωτοβουλιών για τις αλυσίδες αξίας και στην επίτευξη θετικών αποτελεσμάτων στον τομέα της βιώσιμης ανάπτυξης·
20. ζητεί τη δρομολόγηση εθνικών και ευρωπαϊκών πρωτοβουλιών προκειμένου να ενθαρρύνονται οι καταναλωτές να αγοράζουν προϊόντα που παράγονται τοπικά·
21. επισημαίνει ότι η τιμή εξακολουθεί να αποτελεί καθοριστικό παράγοντα στις αγοραστικές πρακτικές εμπορικών σημάτων και λιανικών πωλητών, συχνά εις βάρος της ευημερίας και των μισθών των εργαζομένων· καλεί την ΕΕ να συνεργαστεί με όλα τα εμπλεκόμενα μέρη για την προώθηση μιας επιτυχούς κοινωνικής εταιρικής σχέσης και να υποστηρίξει τα εμπλεκόμενα μέρη για την ανάπτυξη και εφαρμογή μηχανισμών προσδιορισμού αμοιβών, σύμφωνα με τις σχετικές συμβάσεις της ΔΟΕ, ιδίως σε χώρες όπου δεν υπάρχει κατάλληλη νομοθεσία· τονίζει ότι είναι αναγκαίο να εξασφαλίζεται

στους εργαζόμενους η τακτική καταβολή επαρκούς αμοιβής που θα επιτρέπει στους ίδιους και στις οικογένειές τους να καλύπτουν τις βασικές ανάγκες τους χωρίς να αναγκάζονται να καταφεύγουν σε συχνές υπερωρίες· τονίζει την ανάγκη για συλλογικές συμβάσεις που θα αποτρέπουν τον αρνητικό ανταγωνισμό μισθολογικού κόστους, καθώς και την ανάγκη συνειδητοποιήσουν οι καταναλωτές τις συνέπειες που μπορεί να έχει η αναζήτηση διαρκώς χαμηλότερων τιμών·

22. τονίζει ότι οι κυβερνήσεις των χωρών παραγωγών πρέπει να είναι σε θέση να εφαρμόσουν τα διεθνή πρότυπα και κανόνες, συμπεριλαμβανομένης της επεξεργασίας, εφαρμογής και επιβολής της σχετικής νομοθεσίας, ιδιαίτερα όσον αφορά την οικοδόμηση του κράτους δικαίου και την καταπολέμηση της διαφθοράς· καλεί την Επιτροπή να στηρίξει για τον σκοπό αυτό τις χώρες παραγωγούς, στο πλαίσιο της αναπτυξιακής πολιτικής της ΕΕ·
23. αναγνωρίζει ότι, παρόλο που κάθε κράτος είναι υπεύθυνο για την επιβολή των εργασιακών του νόμων, οι αναπτυσσόμενες χώρες μπορεί να έχουν περιορισμένη ικανότητα και πόρους για να παρακολουθούν και να επιβάλλουν αποτελεσματικά την τήρηση των νόμων και των κανονισμών· καλεί την ΕΕ, στο πλαίσιο των προγραμμάτων αναπτυξιακής συνεργασίας της και με στόχο να καλυφθεί το κενό διακυβέρνησης, να ενισχύσει την ανάπτυξη ικανοτήτων και να παράσχει στις κυβερνήσεις των αναπτυσσόμενων χωρών τεχνική συνδρομή στα συστήματα διαχείρισης και επιθεώρησης της εργασίας, περιλαμβανομένης της υπεργολαβίας εργοστασίων και της διευκόλυνσης της πρόσβασης σε κατάλληλους και αποτελεσματικούς μηχανισμούς έννομης προστασίας και υποβολής καταγγελιών, μεταξύ άλλων στις ελεύθερες βιομηχανικές ζώνες εξαγωγών (EPZ), όπου το παρατεταμένο ωράριο εργασίας, οι αναγκαστικές υπερωρίες και οι μισθολογικές διακρίσεις αποτελούν κοινή πρακτική·
24. τονίζει τη σημασία των επιθεωρήσεων εργασίας και των κοινωνικών ελέγχων στην αλυσίδα εφοδιασμού ενδυμάτων και υποδημάτων· θεωρεί ότι αυτές πολύ συχνά απεικονίζουν μόνο την τρέχουσα κατάσταση κατά τη στιγμή των επιθεωρήσεων· συνιστά να καταβληθούν περαιτέρω προσπάθειες προκειμένου να βελτιωθούν οι επιθεωρήσεις και οι έλεγχοι, συμπεριλαμβανομένης της κατάρτισης των επιθεωρητών και της σύγκλισης των προτύπων και των μεθόδων της επιθεώρησης, σε συνεργασία με τον τομέα της ένδυσης και τις χώρες παραγωγής·
25. τονίζει τη σημασία των ανεξάρτητων επιθεωρήσεων εργασίας για την έγκαιρη προειδοποίηση και πρόληψη, καθώς και για την επιβολή των εθνικών κανόνων και κανονισμών για την ασφάλεια και την υγεία στον χώρο εργασίας, σημειώνει όμως ότι παράγοντες όπως η ελεγκτική κόπωση μπορεί να υπονομεύουν την αποτελεσματικότητά τους και ότι οι έλεγχοι αποτυπώνουν την κατάσταση που υπάρχει μόνο κατά τη στιγμή της πραγματοποίησής τους· πιστεύει ότι η κύρωση και εφαρμογή της Σύμβασης 81 της ΔΟΕ είναι σημαντική για τον εντοπισμό των περιπτώσεων κατάχρησης· συνιστά την περαιτέρω έρευνα όσον αφορά τρόπους βελτίωσης των ελέγχων και επιθεωρήσεων, όπως είναι η σύγκλιση των προτύπων και των μεθόδων ελέγχου και η αποστολή διαφορετικών επιθεωρητών εργασίας κάθε φορά, γεγονός που μπορεί να οδηγήσει σε αυστηρότερα πρότυπα, ιδίως σε χώρες με προβλήματα διαφθοράς· τονίζει τη σημασία της κατάλληλης πρόσληψης επιθεωρητών εργασίας και της συνεχούς κατάρτισης των νέων και των υπαρχόντων επιθεωρητών αναφορικά με τις διεθνείς συμβάσεις και πρότυπα, την τοπική εργατική νομοθεσία και τις κατάλληλες

τεχνικές επιθεώρησης· καλεί την ΕΕ να συνεχίσει να στηρίζει, τόσο οικονομικά όσο και τεχνικά, την ανάπτυξη επιθεωρήσεων εργασίας σε αναπτυσσόμενες χώρες, σύμφωνα με τα σχετικά πρότυπα της ΔΟΕ, ιδίως στο πλαίσιο των αναπτυξιακών κονδυλίων της·

26. επισημαίνει ότι η βιομηχανία ένδυσης δημιουργεί θέσεις εργασίας για ένα ευρύ φάσμα δεξιοτήτων, από χαμηλής ειδίκευσης έως άκρως εξειδικευμένους εργαζομένους·
27. θεωρεί ότι η προστασία της υγείας και ασφάλειας για όλους τους εργαζόμενους θα πρέπει να διασφαλίζεται μέσω διεθνών προτύπων, της εφαρμογής του εθνικού δικαίου, και μέσω των συλλογικών διαπραγματεύσεων, σε όλα τα επίπεδα (εργοστασίου, τοπικό, εθνικό και διεθνές), και μέσω πολιτικών για την ασφάλεια και την υγεία σε επίπεδο εργοστασίου όπως, για παράδειγμα, μέσω σχεδίων δράσης που θα καταρτίζονται εγγράφως, θα εφαρμόζονται και θα παρακολουθούνται με τη συμμετοχή των εργαζομένων και των εκπροσώπων τους·
28. τονίζει ότι οι πολιτικές της ΕΕ για το εμπόριο και τις επενδύσεις είναι αλληλένδετες με την κοινωνική προστασία, την ισότητα των φύλων, τη φορολογική δικαιοσύνη, την ανάπτυξη, τα ανθρώπινα δικαιώματα, τις πολιτικές για το περιβάλλον και την προώθηση των ΜΜΕ· επαναλαμβάνει την έκκλησή του προς την Επιτροπή και τα κράτη μέλη να εξασφαλίσουν τη συνοχή της αναπτυξιακής πολιτικής για τις επιχειρήσεις και τα ανθρώπινα δικαιώματα σε όλα τα επίπεδα, ιδίως σε σχέση με την εμπορική και επενδυτική και την εξωτερική πολιτική της Ένωσης, πράγμα που συνεπάγεται ότι οι κοινωνικές προϋποθέσεις στις διμερείς και περιφερειακές συμφωνίες θα πρέπει να καταστούν πιο αποτελεσματικές μέσω ευρύτερης διαβούλευσης και συμμετοχής των κοινωνικών εταίρων και της κοινωνίας των πολιτών στις διαπραγματεύσεις, της εφαρμογής των εργασιακών διατάξεων και της συστηματικής χρήσης ολοκληρωμένων εκ των προτέρων και εκ των υστέρων αξιολογήσεων του αντικτύπου των εμπορικών συμφωνιών στη βιωσιμότητα·
29. ζητεί από την Επιτροπή να δεσμευτεί όσον αφορά τα ανθρώπινα δικαιώματα, περιλαμβανομένων των δικαιωμάτων του παιδιού, και για την προώθηση της χρηστής διακυβέρνησης και δεσμευτικών ρητρών περί ανθρωπίνων δικαιωμάτων και κοινωνικών και περιβαλλοντικών ρητρών στη διαπραγμάτευση διεθνών και διμερών συμφωνιών· θεωρεί λυπηρό το γεγονός ότι οι ισχύουσες ρήτρες για τα ανθρώπινα δικαιώματα στις συμφωνίες ελευθέρων συναλλαγών και σε άλλες συμφωνίες οικονομικής εταιρικής σχέσης δεν τηρούνται πάντα πλήρως από τα συμβαλλόμενα κράτη· Επαναλαμβάνει, στο πλαίσιο αυτό, την ανάγκη ενίσχυσης όλων των μέσων για την κατοχύρωση της ασφάλειας δικαίου·
30. ενθαρρύνει την ΕΕ και τα κράτη μέλη να προωθήσουν, μέσω της πρωτοβουλίας για την ένδυση και άλλων μέσων εμπορικής πολιτικής, την αποτελεσματική εφαρμογή των προτύπων της ΔΟΕ σχετικά με τους μισθούς και τα ωράρια εργασίας σε χώρες εταίρους που δραστηριοποιούνται επίσης στον τομέα της ένδυσης· καλεί επιπλέον την ΕΕ να παράσχει καθοδήγηση και στήριξη σχετικά με τη βελτίωση του σεβασμού των προαναφερθέντων προτύπων, συνδράμοντας παράλληλα στη δημιουργία βιώσιμων επιχειρήσεων και στη βελτίωση βιώσιμων προοπτικών απασχόλησης·
31. ενθαρρύνει την ΕΕ και τα κράτη μέλη της να προωθήσουν, μέσω πολιτικού διαλόγου και ανάπτυξης των ικανοτήτων, την υιοθέτηση και την αποτελεσματική επιβολή των διεθνών εργασιακών προτύπων και των ανθρωπίνων δικαιωμάτων από τις χώρες

εταίρους βάσει των συμβάσεων, περιλαμβανομένων των εργασιακών δικαιωμάτων και προτύπων για τα παιδιά, όπως οι συμβάσεις 138 και 182, και των συστάσεων της ΔΟΕ· υπογραμμίζει εν προκειμένω ότι ο σεβασμός του δικαιώματος ένταξης και ίδρυσης συνδικαλιστικής ένωσης και συμμετοχής σε συλλογικές διαπραγματεύσεις αποτελεί βασικό κριτήριο λογοδοσίας των επιχειρήσεων· αποδοκιμάζει το γεγονός ότι η ελευθερία του συνεταιρίζεσθαι συχνά παραβιάζεται σε πολλούς εργασιακούς χώρους παραγωγής και ενθαρρύνει τα κράτη να ενισχύσουν τους εργασιακούς νόμους· καλεί, στο πλαίσιο αυτό, την ΕΕ να ενθαρρύνει τις κυβερνήσεις των αναπτυσσόμενων χωρών να ενισχύσουν τον ρόλο των συνδικαλιστικών ενώσεων και να προωθήσουν ενεργά τον κοινωνικό διάλογο και τις θεμελιώδεις αρχές και τα δικαιώματα στην εργασία, περιλαμβανομένης της ελευθερίας του συνεταιρίζεσθαι και του δικαιώματος συλλογικής διαπραγμάτευσης για όλους τους εργαζομένους, ανεξάρτητα από το καθεστώς απασχόλησής τους·

32. υπογραμμίζει τον σημαντικό ρόλο του τομέα της ένδυσης ως μοχλού της ανάπτυξης με υψηλή ένταση εργασίας για τις αναδυόμενες οικονομίες, ειδικά τις αναδυόμενες αγορές της Ασίας·
33. καλεί τους οργανισμούς αναπτυξιακής χρηματοδότησης να ενισχύσουν τις εργασιακές προϋποθέσεις στα πρότυπα επιδόσεων τους ως συμβατικό όρο χρηματοδότησης·
34. επισημαίνει ότι οι χώρες που αποτελούν «κομβικό σημείο» και καλύπτονται από την εμβληματική πρωτοβουλία έχουν προτιμησιακή πρόσβαση στην αγορά της ΕΕ· καλεί την Επιτροπή να εξακολουθήσει να συμπεριλαμβάνει την κύρωση των βασικών προτύπων της ΔΟΕ, την επιθεώρηση υγείας και ασφάλειας και την ελευθερία του συνεταιρίζεσθαι, ως θέματα στις συζητήσεις σχετικά με τη συνέχιση των προτιμησιακών συναλλαγών με χώρες συνδεδεμένες με την παγκόσμια αλυσίδα εφοδιασμού στον τομέα της ένδυσης και να ενισχύσει τις συμβάσεις για τα ανθρώπινα δικαιώματα, την εργασία και το περιβάλλον στο πλαίσιο του Συστήματος Γενικευμένων Προτιμήσεων·
35. επαναλαμβάνει την ισχυρή έκκλησή του για συστηματική εισαγωγή δεσμευτικών ρητρών όσον αφορά τα ανθρώπινα δικαιώματα σε όλες τις διεθνείς συμφωνίες, συμπεριλαμβανομένων των εμπορικών και επενδυτικών συμφωνιών που έχουν ήδη συναφθεί ή πρόκειται να συναφθούν μεταξύ της ΕΕ και τρίτων χωρών· επισημαίνει, επιπλέον, την ανάγκη θέσπισης μηχανισμών εκ των προτέρων ελέγχου που θα παρεμβαίνουν πριν από τη σύναψη κάθε συμφωνίας πλαισίου και από τους οποίους θα εξαρτάται η σύναψη αυτή, ως θεμελιώδες στοιχείο της συμφωνίας· επισημαίνει την ανάγκη θέσπισης μηχανισμών εκ των υστέρων ελέγχου, οι οποίοι θα προβλέπουν συγκεκριμένες ενέργειες σε απάντηση για παραβιάσεις των εν λόγω ρητρών, όπως κατάλληλες κυρώσεις που θα προβλέπονται στις ρήτρες περί ανθρωπίνων δικαιωμάτων της κάθε συμφωνίας, που θα περιλαμβάνουν έως και την αναστολή της συμφωνίας·
36. θεωρεί ότι πιστεύει ότι τα κεφάλαια των εμπορικών συμφωνιών της ΕΕ για τη βιώσιμη ανάπτυξη θα πρέπει να είναι υποχρεωτικά και εφαρμοστέα, ώστε να βελτιώνουν αποτελεσματικά τις ζωές των ανθρώπων, και τονίζει ότι, τόσο στις διμερείς όσο και στις πολυμερείς εμπορικές συμφωνίες, πρέπει να περιλαμβάνεται μια ρήτρα για την κύρωση και εφαρμογή των συμβάσεων της ΔΟΕ και του θεματολογίου της ΔΟΕ για την αξιοπρεπή εργασία· υπενθυμίζει ότι η ανάπτυξη συστημάτων όπως το ειδικό καθεστώς

κινήτρων για την αειφόρο ανάπτυξη και τη χρηστή διακυβέρνηση (SPG +), μέσω της υποχρέωσης επικύρωσης και εφαρμογής των 27 συμβάσεων, μπορεί να συμβάλει στη βελτίωση της κατάστασης των δικαιωμάτων των εργαζομένων, στην ενίσχυση της ισότητας των φύλων, καθώς και στην κατάργηση της παιδικής εργασίας και της καταναγκαστικής εργασίας· τονίζει, εν προκειμένω, την ανάγκη να παρακολουθείται με προσοχή η εφαρμογή του ΣΓΠ+ και ο σεβασμός των συμβάσεων από τα εμπλεκόμενα κράτη· καλεί την ΕΕ να διασφαλίσει ότι οι όροι που αφορούν τα ανθρώπινα δικαιώματα και συνδέονται με μονομερείς εμπορικές προτιμήσεις, όπως το ΣΓΠ ή το ΣΓΠ+, εφαρμόζονται και παρακολουθούνται αποτελεσματικά· καλεί την Επιτροπή να εισαγάγει δασμολογικές προτιμήσεις για τα κλωστοϋφαντουργικά προϊόντα που έχουν αποδεδειγμένα παραχθεί με βιώσιμο τρόπο στην επερχόμενη μεταρρύθμιση των κανόνων ΣΓΠ/ΣΓΠ+· προτρέπει την Επιτροπή να αναγνωρίσει καθορισμένα κριτήρια βιωσιμότητας και ελάχιστες απαιτήσεις για τα συστήματα ανίχνευσης και πιστοποίησης βάσει διεθνών συμβάσεων, όπως τα βασικά πρότυπα εργασίας της ΔΟΕ ή τα πρότυπα για την προστασία της βιοποικιλότητας· καλεί την Επιτροπή να προωθήσει την παραγωγή προϊόντων δίκαιου εμπορίου με τη βοήθεια του μέσου των δασμολογικών προτιμήσεων, και να δίνει μεγαλύτερο βάρος στις εκθέσεις της ΔΟΕ και στα πορίσματα των εποπτικών της οργάνων στις δραστηριότητες παρακολούθησης και αξιολόγησής της, και να συνεργάζεται καλύτερα με τα τοπικά γραφεία της ΔΟΕ και των Ηνωμένων Εθνών στη δικαιούχο χώρα, ώστε να λαμβάνει πλήρως υπόψη τις απόψεις και την εμπειρία τους·

37. επαναλαμβάνει το αίτημά του για τη διενέργεια αξιολογήσεων των επιπτώσεων στη βιώσιμη ανάπτυξη για κάθε νέα συμφωνία που αποτελεί αντικείμενο διαπραγμάτευσης, και ζητεί τη συλλογή δεδομένων ανά φύλο·
38. υπενθυμίζει ότι η φορολόγηση είναι ένα σημαντικό εργαλείο για την προαγωγή της αξιοπρεπούς εργασίας· θεωρεί, προκειμένου να διασφαλιστεί ότι όλες οι εταιρείες, συμπεριλαμβανομένων των πολυεθνικών, καταβάλλουν φόρους στις κυβερνήσεις των χωρών όπου ασκούν την οικονομική τους δραστηριότητα και δημιουργούν αξία, ότι τα φορολογικά κίνητρα, όπως οι φορολογικές απαλλαγές στις ΕΡΖ, θα πρέπει να επανεξεταστούν παράλληλα με τις εξαιρέσεις από το εθνικό εργατικό δίκαιο και τους κανονισμούς·
39. χαιρετίζει θερμά τις εργασίες που ξεκίνησαν με την προετοιμασία μιας δεσμευτικής συνθήκης των Ηνωμένων Εθνών για τις επιχειρήσεις και τα ανθρώπινα δικαιώματα η οποία αναμένεται να ενισχύσει την εταιρική κοινωνική ευθύνη, μεταξύ άλλων στον τομέα της ένδυσης· αποδοκιμάζει κάθε προσπάθεια παρακώλυσης σε σχέση με τη συγκεκριμένη διαδικασία και ζητεί όπως η ΕΕ και τα κράτη μέλη της συμμετάσχουν με εποικοδομητικό τρόπο σε αυτές τις διαπραγματεύσεις·
40. υπενθυμίζει τις καταστροφικές επιπτώσεις του κοινωνικού ντάμπινγκ, ιδίως τις παραβιάσεις των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και τη μη συμμόρφωση με τα εργασιακά πρότυπα, στις ευρωπαϊκές επιχειρήσεις του τομέα της ένδυσης· εκφράζει πίστη στην ικανότητα της ΕΕ, λαμβανομένης υπόψη της κρίσιμης μάζας της, να πρωτοστατήσει και να ηγηθεί της αλλαγής σε παγκόσμιο επίπεδο· ενθαρρύνει, ως εκ τούτου, την Επιτροπή να συνεργαστεί με τους διεθνείς εταίρους στην επόμενη συνάντηση υπουργών του Παγκόσμιου Οργανισμού Εμπορίου, με στόχο τη δρομολόγηση παγκόσμιας πρωτοβουλίας· καλεί την Επιτροπή να θέσει σε εφαρμογή υποχρεωτικά μέτρα, για να

διασφαλίσει ότι οι εταιρείες που εισάγουν προϊόντα στην Ευρωπαϊκή Ένωση συμμορφώνονται με τους ίδιους όρους ανταγωνισμού που καθορίζει η ζητούμενη νομοθετική πρόταση· αναγνωρίζει, στο πλαίσιο αυτό, τις ειδικές ανάγκες των ευρωπαϊκών ΜΜΕ και το γεγονός ότι ο χαρακτήρας και η έκταση της δέουσας επιμέλειας, όπως τα συγκεκριμένα μέτρα που πρέπει να λάβει μια εταιρεία, επηρεάζονται από το μέγεθός της, το πλαίσιο των δραστηριοτήτων της και τη σοβαρότητα των πιθανών αρνητικών επιπτώσεων· ζητεί, συνεπώς, να ληφθούν δεόντως υπόψη οι ΜΜΕ, που κυριαρχούν στην ευρωπαϊκή βιομηχανία κατασκευής ενδυμάτων· εκτιμά ότι οι ευρωπαϊκές ΜΜΕ και πολύ μικρές επιχειρήσεις που συμμετέχουν στην εφαρμογή της πρωτοβουλίας θα πρέπει να επωφεληθούν επίσης από την ευρωπαϊκή χρηματοδοτική στήριξη, μέσω του προγράμματος COSME·

41. καλεί την Επιτροπή να θέσει σε εφαρμογή ειδικά μέτρα ώστε οι ευρωπαϊκές ΜΜΕ να μπορούν να έχουν πρόσβαση σε εργαλεία χρηματοδότησης και πολιτικής, με ιδιαίτερη έμφαση στην ικανότητα των εν λόγω ΜΜΕ να διασφαλίζουν την ιχνηλασιμότητα και τη διαφάνεια, προκειμένου οι νέες απαιτήσεις να μην επιβάλλουν δυσανάλογο φόρτο, και να τις βοηθήσει να έλθουν σε επαφή με υπεύθυνους κατασκευαστές·
42. τονίζει ότι οι συνθήκες εργασίας στον τομέα της ένδυσης σε ορισμένα κράτη μέλη της ΕΕ έχουν επανειλημμένα αποδειχθεί επισφαλείς σε τομείς όπως η υγεία και η ασφάλεια, οι μισθοί, η κοινωνική ασφάλιση και ο χρόνος εργασίας· ζητεί συνεπώς τη δρομολόγηση αποδοτικών και καλά στοχοθετημένων ενδοενοσιακών πρωτοβουλιών οι οποίες θα βελτιώσουν την κατάσταση στον τομέα της ένδυσης και θα δώσουν ώθηση στην απασχόληση στα κράτη μέλη·
43. υπενθυμίζει ότι η συμπερίληψη κοινωνικών διατάξεων στις διαδικασίες δημόσιων προμηθειών μπορεί να επηρεάσει σημαντικά τα δικαιώματα των εργαζομένων και τις εργασιακές συνθήκες στις παγκόσμιες αλυσίδες εφοδιασμού· εκφράζει, ωστόσο, τη λύπη του για το ότι, σύμφωνα με τις μελέτες της ΔΟΕ¹, οι περισσότερες κοινωνικές διατάξεις περιορίζουν τις ευθύνες στον πρώτο ανάδοχο, ενώ οι διατάξεις για την υπεργολαβία και την εξωτερική ανάθεση περιλαμβάνονται στις συμβάσεις δημοσίων προμηθειών σε μεμονωμένη βάση· καλεί την ΕΕ να παράσχει συνδρομή στις αναπτυσσόμενες χώρες ώστε να μπορέσει η πολιτική δημοσίων προμηθειών να αποτελέσει εργαλείο προαγωγής των θεμελιωδών αρχών και δικαιωμάτων στην εργασία·
44. είναι πεπεισμένο ότι οι δημόσιες συμβάσεις αποτελούν χρήσιμο εργαλείο για την προώθηση μιας υπεύθυνης βιομηχανίας ένδυσης· προτρέπει την Επιτροπή και τα ευρωπαϊκά θεσμικά όργανα να αποτελέσουν παράδειγμα όσον αφορά τη δημόσια προμήθεια κλωστοϋφαντουργικών προϊόντων που χρησιμοποιούνται από τα όργανα· καλεί, εν προκειμένω, τα ευρωπαϊκά θεσμικά όργανα, περιλαμβανομένου του Κοινοβουλίου, να διασφαλίσουν ότι όλες οι δημόσιες συμβάσεις τους, περιλαμβανομένων των προμηθειών των θεσμικών οργάνων και των πολιτικών ομάδων, στην περίπτωση του Κοινοβουλίου, προωθούν την ανακύκλωση και μια δίκαιη και βιώσιμη αλυσίδα εφοδιασμού στον τομέα της ένδυσης· καλεί, επιπλέον, την Επιτροπή να παράσχει καθοδήγηση στις τοπικές αρχές σχετικά με τα κοινωνικά κριτήρια στην αγορά κλωστοϋφαντουργικών προϊόντων μετά την οδηγία του 2014 για τις δημόσιες προμήθειες και να τους δώσει ανάλογα κίνητρα· ενθαρρύνει την Επιτροπή

¹ Έκθεση IV της ΔΟΕ, 105η σύνοδος, 2016 (σ. 45)

να χρησιμοποιήσει τη νομοθεσία για την περαιτέρω εφαρμογή και προώθηση των Στόχων Βιώσιμης Ανάπτυξης, και να προτείνει ένα σχέδιο βάσει του οποίου η πλειονότητα των δημοσίων προμηθειών ειδών ένδυσης στην ΕΕ ως το 2030 θα προέρχεται από βιώσιμες πηγές·

45. αναθέτει στον Πρόεδρό του να διαβιβάσει το παρόν ψήφισμα στο Συμβούλιο, στην Επιτροπή και στην Ευρωπαϊκή Υπηρεσία Εξωτερικής Δράσης.

ΑΙΤΙΟΛΟΓΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ

Το παγκόσμιο εμπόριο στον τομέα της ένδυσης αποτιμάται σε περισσότερα από 2,86 τρισεκατομμύρια ευρώ και απασχολεί περισσότερα από 75 εκατομμύρια άτομα, εκ των οποίων τα 3/4 είναι γυναίκες. Η αλυσίδα εφοδιασμού στον τομέα της ένδυσης συγκαταλέγεται μεταξύ εκείνων με τον υψηλότερο κίνδυνο παραβιάσεων των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και προσβολής της ανθρώπινης αξιοπρέπειας.

Τέσσερα χρόνια μετά τα δραματικά γεγονότα στο Rana Plaza στο Μπαγκλαντές -ένα οκταόροφο κτίριο στο Σαβάρ έξω από την Ντάκα που στέγαζε πολλά εργοστάσια ενδυμάτων κατέρρευσε προκαλώντας τον θάνατο περισσότερων από 1.100 ατόμων και τραυματίζοντας περίπου 2.500 άτομα- η αύξηση της ευαισθητοποίησης έφερε στο προσκήνιο τις συνθήκες υπό τις οποίες παράγονται τα ρούχα μας. Επιπλέον, έχουν δρομολογηθεί πολλές πρωτοβουλίες τόσο από δημόσιους όσο και από ιδιωτικούς φορείς, ιδίως την κοινωνία των πολιτών, την ΔΟΕ και τον ΟΟΣΑ. Ωστόσο, αυτές οι πρωτοβουλίες δεν είναι εναρμονισμένες, ενίοτε επικαλύπτονται και δεν καλύπτουν ολόκληρο τον τομέα με ολοκληρωμένο τρόπο.

Παρότι αναγνωρίζεται ότι η Ευρωπαϊκή Ένωση και τα θεσμικά της όργανα είναι αποφασισμένα να διορθώσουν αυτήν την κατάσταση και παρότι αναγνωρίζεται η προστιθέμενη αξία των μέτρων που ελήφθησαν στο πλαίσιο πρωτοβουλιών όπως το Σύμφωνο του Μπαγκλαντές και το ταμείο «Όραμα μηδέν» της G7, χρειάζονται περαιτέρω δράσεις. Η Ευρωπαϊκή Ένωση και τα κράτη μέλη της θα πρέπει να δεσμευτούν ενεργά και αποτελεσματικά ούτως ώστε να δοθεί τέλος στις συνεχιζόμενες παραβιάσεις των ανθρωπίνων δικαιωμάτων σε ολόκληρη την αλυσίδα εφοδιασμού.

Τα θέματα που αφορούν την αλυσίδα εφοδιασμού στον τομέα της ένδυσης βασίζονται σε τρεις κύριες διαστάσεις που πρέπει να αντιμετωπιστούν από κοινού ώστε να διασφαλιστεί ο σεβασμός των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και της ανθρώπινης αξιοπρέπειας. Επιπροσθέτως, η διάσταση του φύλου θα πρέπει να συνυπολογιστεί σε όλες τις δράσεις, ώστε να εξασφαλιστεί η ισότητα των φύλων και να διασφαλιστούν αποτελεσματικά τα δικαιώματα των γυναικών.

Η μία από τις τρεις αυτές διαστάσεις αφορά την αξιοπρεπή εργασία και τα κοινωνικά πρότυπα. Τα ρούχα μας συχνά παράγονται κατά τρόπο που δεν σέβεται τους όρους βασικής αξιοπρέπειας, δεδομένου ότι οι χαμηλές τιμές συνεχίζουν να αποτελούν τον καθοριστικό παράγοντα στις αγοραστικές πρακτικές των ανθρώπων, συχνά επίσης εις βάρος της ευημερίας των εργαζομένων. Τα εργασιακά δικαιώματα συχνά παραβιάζονται. Οι συνδικαλιστικές ενώσεις και οι οργανώσεις εργαζομένων θα πρέπει να μπορούν να λειτουργούν ανεξάρτητα και ελεύθερα για την προαγωγή και την προστασία των δικαιωμάτων των εργαζομένων, ιδίως όσον αφορά την υγεία και την ασφάλεια, ενώ παράλληλα θα πρέπει να τους διευκολύνουν να αναπτύξουν αποτελεσματικά τον θεμελιώδη ρόλο τους ως απαραίτητων εταίρων στα πλαίσια του κοινωνικού διαλόγου και των συλλογικών διαπραγματεύσεων.

Ένας άλλος σημαντικός πυλώνας συνδέεται με τη διαφάνεια και την ιχνηλασιμότητα. Εμείς, ως πολίτες, βρισκόμαστε στο απόλυτο σκοτάδι όσον αφορά τις συνθήκες υπό τις οποίες παράγονται τα ρούχα μας. Πρέπει να πραγματοποιηθεί σημαντική πρόοδος στον τομέα της σήμανσης και να αυξηθεί η ευαισθητοποίηση και, ως εκ τούτου, απαιτούνται γρήγορες και σταθερές πολιτικές δεσμεύσεις. Για τον σκοπό αυτόν, η διαφάνεια και η ιχνηλασιμότητα σε

ολόκληρη την αλυσίδα εφοδιασμού θα πρέπει να τεθούν ως αμετάκλητες προϋποθέσεις για την επίτευξη προόδου.

Επιπλέον, οι υφιστάμενες εθελοντικές πρωτοβουλίες όχι μόνο επικαλύπτονται επανειλημμένως και αδυνατούν να καλύψουν τα κενά ολόκληρης της αλυσίδας εφοδιασμού, αλλά υστερούν επίσης ως προς την αποτελεσματική αντιμετώπιση των θεμάτων που αφορούν τα ανθρώπινα δικαιώματα ή τη διασφάλιση ελάχιστων προτύπων περιβαλλοντικής προστασίας και κοινωνικών προτύπων όπως η υγεία και η ασφάλεια, οι μισθοί, η κοινωνική ασφάλιση ή ο χρόνος εργασίας, καταστρατηγώντας επιείχοντα τα πιο βασικά πρότυπα τόσο των εργασιακών όσο και των ανθρωπίνων δικαιωμάτων. Ως εκ τούτου, πρέπει επείγοντως να θεσπιστεί ένα νομικώς δεσμευτικό θεσμικό πλαίσιο.

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, ευθυγραμμισμένη με την αρχή της συνοχής της αναπτυξιακής πολιτικής -που αντανακλάται στο άρθρο 208 της ΣΛΕΕ- πρέπει να εκπονήσει νομοθετική πρόταση για δεσμευτικές υποχρεώσεις δέουσας επιμέλειας στην αλυσίδα εφοδιασμού του τομέα της ένδυσης, σύμφωνα με τις κατευθυντήριες αρχές του ΟΟΣΑ και τα υψηλότερα διεθνώς συμφωνημένα πρότυπα για τα ανθρώπινα δικαιώματα και τα κοινωνικά και περιβαλλοντικά πρότυπα. Είναι επιτακτική ανάγκη να τονιστεί η σημασία της διασφάλισης υποχρεωτικών και δεσμευτικών υποχρεώσεων, τόσο στα τμήματα ανάντη όσο και στα τμήματα κατόντη των αλυσίδων εφοδιασμού: είναι σημαντικό να υπογραμμιστεί ότι την ευθύνη για τις μη ηθικές πρακτικές στον τομέα της ένδυσης τη φέρουν εξίσου οι παραγωγοί, οι συνδεδεμένες επιχειρήσεις και οι θυγατρικές τους κατόντη και οι διανομείς και οι έμποροι λιανικής ανάντη.

Η πρόταση θα πρέπει να εστιάζεται στα ανθρώπινα δικαιώματα και να θέτει στο επίκεντρο τα βασικά προβλήματα που αντιμετωπίζουν οι εργαζόμενοι στον τομέα της ένδυσης (υγεία και ασφάλεια στον χώρο εργασίας, αξιοπρεπής μισθός, ελευθερία του συνεταιρίζεσθαι, σεξουαλική παρενόχληση και βία). Θα πρέπει να περιλαμβάνει τις εξής πτυχές: βασικά κριτήρια για βιώσιμη παραγωγή, διαφάνεια, ιχνηλασιμότητα και μηχανισμούς που θα διασφαλίζουν τόσο τον δημόσιο όσο και τον ανεξάρτητο έλεγχο των πρακτικών της βιομηχανίας, συμπεριλαμβανομένων της συλλογής δεδομένων και εργαλείων για την ενημέρωση των καταναλωτών, ελέγχων δέουσας επιμέλειας και λογιστικού ελέγχου, της πρόσβασης σε ένδικο μέσα, της ισότητας των φύλων, της υποβολής εκθέσεων δέουσας επιμέλειας στην αλυσίδα εφοδιασμού και της αύξησης της ευαισθητοποίησης.

Στο πλαίσιο αυτό, οι εργασίες που έχουν ξεκινήσει για την προετοιμασία μιας δεσμευτικής συνθήκης του ΟΗΕ για τις επιχειρήσεις και τα ανθρώπινα δικαιώματα είναι εξαιρετικά ευπρόσδεκτες και αναγκαίες. Αναμένουμε την κατεπείγουσα οριστικοποίησή της με την πλήρη συνεργασία της ΕΕ και των κρατών μελών της, δεδομένου ότι θα συμβάλει στον διεθνή περιορισμό της ατιμωρησίας των διεθνικών επιχειρήσεων ως προς τις παραβιάσεις των ανθρωπίνων δικαιωμάτων.

28.2.2017

ΓΝΩΜΟΔΟΤΗΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΔΙΕΘΝΟΥΣ ΕΜΠΟΡΙΟΥ

προς την Επιτροπή Ανάπτυξης

σχετικά με την εμβληματική πρωτοβουλία της ΕΕ στον τομέα της ένδυσης
(2016/2140(INI))

Συντάκτης γνωμοδότησης: Sajjad Karim

ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ

Η Επιτροπή Διεθνούς Εμπορίου καλεί την Επιτροπή Ανάπτυξης, που είναι αρμόδια επί της ουσίας, να συμπεριλάβει στην πρόταση ψηφίσματός της τις ακόλουθες προτάσεις:

- A. λαμβάνοντας υπόψη ότι το παγκόσμιο εμπόριο ετοιμοπαράδοτων ειδών ένδυσης έχει αξία που υπολογίζεται σε περίπου 2,8 τρισεκατομμύρια ευρώ και απασχολεί περίπου 75 εκατομμύρια ανθρώπους· λαμβάνοντας υπόψη ότι περίπου τα τρία τέταρτα των εν λόγω εργαζομένων είναι γυναίκες· λαμβάνοντας υπόψη ότι η ισότητα των φύλων αποτελεί μοχλό ανάπτυξης· λαμβάνοντας υπόψη ότι τα δικαιώματα των γυναικών εμπίπτουν στο φάσμα των ανθρωπίνων δικαιωμάτων· λαμβάνοντας υπόψη ότι ο πολύπλοκος χαρακτήρας των αλυσίδων εφοδιασμού ειδών ένδυσης οδηγεί σε χαμηλά επίπεδα διαφάνειας και αυξάνει τον κίνδυνο παραβίασης των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και εκμετάλλευσης· λαμβάνοντας υπόψη ότι οι μισθοί που καταβάλλονται δεν επαρκούν για να καλύψουν οι εργαζόμενοι τις βασικές ανθρώπινες ανάγκες της οικογένειάς τους·
- B. λαμβάνοντας υπόψη ότι η ΕΕ διαδραματίζει κεντρικό ρόλο ως επενδυτής, αγοραστής, έμπορος λιανικής πώλησης και καταναλωτής στη βιομηχανία και το εμπόριο ειδών ένδυσης, και είναι, συνεπώς, η πλέον κατάλληλη να συνδυάσει πολλαπλές πρωτοβουλίες παγκοσμίως ώστε να βελτιωθεί σημαντικά η υπανθρώπινη κατάσταση που βιώνουν δεκάδες εκατομμύρια εργαζόμενοι στον εν λόγω τομέα και να δημιουργήσει ισότιμους όρους ανταγωνισμού για όλους τους παράγοντες·
- Γ. λαμβάνοντας υπόψη ότι σε ευρωπαϊκό επίπεδο, ο τομέας της κλωστοϋφαντουργίας και της ένδυσης περιλαμβάνει 185.000 επιχειρήσεις που απασχολούν 1,7 εκατομμύρια άτομα και παράγει κύκλο εργασιών ύψους 166 δισεκατομμυρίων ευρώ· λαμβάνοντας υπόψη ότι η ΕΕ εισάγει περίπου τη μισή παγκόσμια συνολική παραγωγή ενδυμάτων· λαμβάνοντας υπόψη ότι οι κατασκευάστριες χώρες είναι κυρίως αναδυόμενες οικονομίες·
- Δ. λαμβάνοντας υπόψη ότι το άρθρο 207 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής

Ένωσης προβλέπει ότι η εμπορική πολιτική της Ένωσης θα πρέπει να στηρίζεται στις αρχές και στους στόχους της εξωτερικής πολιτικής της ΕΕ· λαμβάνοντας υπόψη ότι το άρθρο 208 της ΣΛΕΕ καθιερώνει την αρχή της συνοχής της αναπτυξιακής πολιτικής και θέτει ως κύριο στόχο την εξάλειψη της φτώχειας, λαμβάνοντας υπόψη ότι η ανακοίνωση «Εμπόριο για όλους», θεμελιώνει την εμπορική πολιτική της ΕΕ σε τρεις βασικές αρχές – αποτελεσματικότητα, διαφάνεια και αξίες – και διαθέτει ειδικό τμήμα για την υπεύθυνη διαχείριση των αλυσίδων εφοδιασμού·

Ε. λαμβάνοντας υπόψη ότι στο άρθρο 8 της ΣΛΕΕ θεσπίζεται ρητά ότι «[σ]ε όλες τις δράσεις της, η Ένωση επιδιώκει να εξαλειφθούν οι ανισότητες και να προαχθεί η ισότητα μεταξύ ανδρών και γυναικών» και ότι ως εκ τούτου καθήκον της ΕΕ είναι η ενσωμάτωση της ισότητας των φύλων σε όλες τις πολιτικές της, διασφαλίζοντας ότι άνδρες και γυναίκες επωφελούνται εξίσου από τις κοινωνικές αλλαγές, την οικονομική ανάπτυξη και τη δημιουργία αξιοπρεπών θέσεων εργασίας, εξαλείφοντας τη διακριτική μεταχείριση και προωθώντας τον σεβασμό των δικαιωμάτων των γυναικών ανά τον κόσμο·

ΣΤ. λαμβάνοντας υπόψη ότι 289 άτομα χάθηκαν σε πυρκαγιά στο Karachi του Πακιστάν, τον Σεπτέμβριο του 2012· λαμβάνοντας υπόψη ότι το ίδιο έτος, μια πυρκαγιά στο εργοστάσιο Tazreen Fashions στο Μπανγκλαντές προκάλεσε τον θάνατο 117 ατόμων και τον τραυματισμό άνω των 200 εργαζομένων· λαμβάνοντας υπόψη ότι οι δομικές ελλείψεις του κτιρίου Rana Plaza το 2013 προκάλεσαν τον θάνατο 1 129 ατόμων και τον τραυματισμό περίπου 2 500 ατόμων·

Ζ. λαμβάνοντας υπόψη ότι, μετά τα εν λόγω δραματικά συμβάντα, έχει γίνει εντονότερη η απαίτηση των ευρωπαίων καταναλωτών για βελτίωση της διαφάνειας και της ιχνηλασιμότητας σε ολόκληρη την αλυσίδα εφοδιασμού·

Η. λαμβάνοντας υπόψη ότι, παρά τις διάφορες δεσμεύσεις της ΕΕ, διεθνών οργανισμών, τοπικών κυβερνήσεων και ιδιωτικών φορέων, η προστασία των εργασιακών δικαιωμάτων στις προμηθευτρίες χώρες εξακολουθεί να υπολείπεται κατά πολύ των διεθνών προτύπων·

Θ. λαμβάνοντας υπόψη ότι η ατζέντα της Διεθνούς Οργάνωσης Εργασίας (ΔΟΕ) για την αξιοπρεπή εργασία αποτελεί, από το 2015, αναπόσπαστο μέρος του νέου θεματολογίου για τη βιώσιμη ανάπτυξη με ορίζοντα το 2030·

Ι. λαμβάνοντας υπόψη ότι πολλά κράτη μέλη όπως η Γερμανία, οι Κάτω Χώρες, η Δανία και η Γαλλία, έχουν προωθήσει εθνικά προγράμματα·

ΙΑ. λαμβάνοντας υπόψη ότι όλες οι συμφωνίες ελεύθερων συναλλαγών που έχουν συναφθεί από την ΕΕ πρέπει να περιλαμβάνουν φιλόδοξα κεφάλαια για την αειφόρο ανάπτυξη·

ΙΒ. λαμβάνοντας υπόψη ότι η ΕΕ οφείλει να συμπεριλάβει στις προτεραιότητές της την προώθηση των κοινωνικών και περιβαλλοντικών προτύπων σε πολυμερή φόρα, όπως ο Παγκόσμιος Οργανισμός Εμπορίου και η G20, όπως και σε όλες τις διμερείς σχέσεις της με τρίτες χώρες·

ΙΓ. λαμβάνοντας υπόψη ότι στις κατευθυντήριες αρχές του ΟΗΕ για τις επιχειρήσεις και τα ανθρώπινα δικαιώματα καθορίζονται με σαφήνεια οι αρμοδιότητες των κυβερνήσεων και των επιχειρήσεων που οφείλουν να προστατεύουν και να σέβονται τα ανθρώπινα δικαιώματα σε κάθε σημείο της αλυσίδας και σε κάθε χώρα παραγωγής, είτε πρόκειται

για τη χώρα προέλευσης της αναθέτουσας επιχείρησης είτε για τη χώρα προέλευσης του προμηθευτή· λαμβάνοντας υπόψη ότι η ΕΕ έχει δεσμευτεί να ενθαρρύνει την έκδοση κατευθυντήριων αρχών και να συμβάλει στην εφαρμογή τους·

1. Εκφράζει τη λύπη του για το γεγονός ότι η Επιτροπή δεν έχει υποβάλει ακόμη μια φιλόδοξη και σε επίπεδο ΕΕ εμβληματική πρωτοβουλία στον τομέα της ένδυσης, η οποία να βασίζεται, και να ευθυγραμμίζεται με τις κατευθυντήριες γραμμές του Οργανισμού Οικονομικής Συνεργασίας και Ανάπτυξης (ΟΟΣΑ), ώστε οι επιχειρήσεις να ακολουθούν ένα ενιαίο σύνολο προτύπων σχετικά με τη δέουσα επιμέλεια και την κοινωνική ευθύνη και ζητεί από την Επιτροπή να δρομολογήσει μια πρωτοβουλία αυτού του είδους το συντομότερο δυνατόν· σημειώνει, επιπλέον, ότι ο πολλαπλασιασμός που παρατηρείται σήμερα στις υφιστάμενες πρωτοβουλίες σε τοπικό, περιφερειακό και παγκόσμιο επίπεδο θα μπορούσε να οδηγήσει σε ένα απρόβλεπτο περιβάλλον για τις επιχειρήσεις· τονίζει περαιτέρω ότι ο συντονισμός, η ανταλλαγή πληροφοριών και βέλτιστων πρακτικών συμβάλει στην αύξηση της αποδοτικότητας των ιδιωτικών και δημόσιων πρωτοβουλιών για τις αλυσίδες αξίας και στην επίτευξη θετικών αποτελεσμάτων για τη βιώσιμη ανάπτυξη·
2. πιστεύει ότι η πρόταση θα πρέπει να καθιστά δυνατή την αρμονική συνεργασία με διεθνείς οργανισμούς, όπως τα Ηνωμένα Έθνη, ο Παγκόσμιος Οργανισμός Εμπορίου (ΠΟΕ), η Διεθνής Οργάνωση Εργασίας (ΔΟΕ) και ο ΟΟΣΑ, θεσπίζοντας κοινούς ορισμούς που θα επιτρέπουν την πραγματοποίηση σαφέστερων και περισσότερο συντονισμένων δράσεων και αξιολογήσεων· ζητεί να αναγνωριστούν και να αξιοποιηθούν οι υφιστάμενες επιτυχημένες πρωτοβουλίες, για παράδειγμα, μέσω βιώσιμων δημόσιων συμβάσεων, συνδέοντας την πρόσβαση σε δημόσιες συμβάσεις με τη συμμόρφωση με συστήματα εταιρικής κοινωνικής ευθύνης· σε αυτό το πλαίσιο, εκτιμά το «Σύμφωνο για συνεχή βελτίωση των εργασιακών δικαιωμάτων και της ασφάλειας των εργοστασίων στη βιομηχανία πλεκτών και έτοιμων ενδυμάτων του Μπανγκλαντές» (Σύμφωνο Βιωσιμότητας) ως ένα βήμα προόδου όσον αφορά την παρακολούθηση, καλεί όμως τους εμπλεκόμενους φορείς να επιτύχουν πλήρη συμμόρφωση· ζητεί επιμόνως από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή να λάβει μέτρα για την αντιμετώπιση των ελλείψεων που επισημαίνονται στις εκθέσεις αξιολόγησης·
3. τονίζει εν προκειμένω την ανάγκη διεξαγωγής μιας επισκόπησης των υφιστάμενων ενεργειών από ευρωπαϊκές εταιρείες στον τομέα της εταιρικής κοινωνικής ευθύνης για τον καλύτερο προσδιορισμό των ορθών πρακτικών και για τη συμβολή στη δημιουργία ενός κοινού πλαισίου δράσης σε ευρωπαϊκό επίπεδο· υπενθυμίζει εν προκειμένω ότι ο ιδιωτικός τομέας έχει επίσης δρομολογήσει πολλές πρωτοβουλίες για την ενίσχυση του επιπέδου λογοδοσίας της εφοδιαστικής αλυσίδας·
4. καλεί την Επιτροπή να λάβει υπόψη τις ειδικές ανάγκες των ΜΜΕ, που αντιπροσωπεύουν το 90 % της ευρωπαϊκής βιομηχανίας ένδυσης, με βάση την αρχή της κλιμάκωσης και λαμβάνοντας ιδιαίτερα υπόψη τη ικανότητά τους να διασφαλίζουν ιχνηλασιμότητα και διαφάνεια σύμφωνα με τις κατευθυντήριες γραμμές του ΟΟΣΑ, έτσι ώστε οι ΜΜΕ να μην υπόκεινται σε δυσανάλογο φόρτο· καλεί, ως εκ τούτου, την Επιτροπή να συστήσει ειδικό γραφείο υποστήριξης για τις ΜΜΕ και να τους παρέχει στήριξη μέσω εξατομικευμένων προγραμμάτων δημιουργίας ικανοτήτων· εκτιμά ότι οι ευρωπαϊκές ΜΜΕ και πολύ μικρές επιχειρήσεις που συμμετέχουν στην εφαρμογή της πρωτοβουλίας θα πρέπει να επωφεληθούν επίσης από την ευρωπαϊκή χρηματοδοτική στήριξη, μέσω του

5. τονίζει την ανάγκη να υπάρξει μια ολοκληρωμένη προσέγγιση όσον αφορά τη διαφάνεια και την ιχνηλασιμότητα για τη συλλογή δεδομένων σχετικά με τα ανθρώπινα δικαιώματα, τις κοινωνικές, περιβαλλοντικές και εργασιακές επιδόσεις, η οποία θα πρέπει να εφαρμόζεται σε όλα τα στάδια της αλυσίδας εφοδιασμού με μια τυποποιημένη μεθοδολογία για τον υπολογισμό των επιπτώσεων που έχουν οι αλυσίδες εφοδιασμού ένδυσης ειδικά στη βιώσιμη ανάπτυξη, προκειμένου να αυξηθεί η συνοχή στην αξιολόγηση της εταιρικής κοινωνικής ευθύνης, λαμβάνοντας παράλληλα υπόψη την ποικιλομορφία των παραγόντων του κλάδου· προτρέπει την Επιτροπή να μην περιοριστεί στην υποβολή εγγράφου εργασίας των υπηρεσιών της· επισημαίνει ότι, εκτός από τις κατευθυντήριες γραμμές του ΟΟΣΑ, οι βασικοί τομείς επιπτώσεων καλύπτονται από άλλες πρωτοβουλίες, όπως οι κατευθυντήριες αρχές των Ηνωμένων Εθνών για τις επιχειρήσεις και τα ανθρώπινα δικαιώματα, η γαλλική νομοθεσία για την υποχρέωση δέουσας επιμέλειας και το νομοσχέδιο του Ηνωμένου Βασιλείου για την καταπολέμηση της δουλείας, καθώς και ορισμένες πρωτοβουλίες της βιομηχανίας που θα μπορούσαν να χρησιμεύσουν ως βάση για μια τέτοια πρωτοβουλία·
6. ζητεί από την Επιτροπή να δώσει, στην εν λόγω ανακοίνωση, ιδιαίτερη προσοχή στις πτυχές που αφορούν την πρόσβαση στη δικαιοσύνη, την πρόβλεψη διορθωτικών μέτρων για τα θύματα και τις οικογένειές τους και την προστασία των μαρτύρων δημοσίου συμφέροντος·
7. υπενθυμίζει ότι η ιχνηλασιμότητα και η διαφάνεια της αλυσίδας εφοδιασμού μπορούν να συμβάλουν σημαντικά στη βιώσιμη αλλαγή και αναγνωρίζει ότι η απουσία πρόσβασης στις πληροφορίες είναι συχνά το σημαντικότερο εμπόδιο για την αντιμετώπιση παραβιάσεων των ανθρωπίνων δικαιωμάτων· επαναλαμβάνει, ως εκ τούτου, την ανάγκη θέσπισης ενός συστήματος δέουσας επιμέλειας, το οποίο θα καλύπτει ολόκληρη την αλυσίδα εφοδιασμού, συνδέοντας κάθε προϊόν με τον αντίστοιχο παραγωγό· καλεί, εν προκειμένω, την Επιτροπή να ενισχύσει την ιχνηλασιμότητα και τη διαφάνεια της εφοδιαστικής αλυσίδας στον τομέα της ένδυσης με ρεαλιστικό, ισορροπημένο και εφαρμόσιμο τρόπο, λαμβάνοντας υπόψη την ποικιλομορφία των φορέων της αλυσίδας· συνιστά να τίθενται στη διάθεση των καταναλωτών αξιόπιστες, σαφείς και ουσιαστικές πληροφορίες σχετικά με τη βιωσιμότητα·
8. καλεί την Ευρωπαϊκή Επιτροπή να εισαγάγει, κατά την επικείμενη αναθεώρηση του Συστήματος Γενικευμένων Προτιμήσεων ΣΓΠ, δασμολογικές προτιμήσεις για κλωστοϋφαντουργικά προϊόντα που παράγονται με αποδεδειγμένα βιώσιμες μεθόδους· κρίνει ότι τα εμπορεύματα θα πρέπει να υποβάλλονται σε οικειοθελή πιστοποίηση όσον αφορά τον βιώσιμο τρόπο παραγωγής τους και ότι θα πρέπει να προσκομίζονται κατάλληλα αποδεικτικά κατά την εισαγωγή τους στην ΕΕ· κρίνει ότι η ΕΕ θα μπορούσε κατ' αυτό τον τρόπο να υποστηρίξει τις προσπάθειες του ιδιωτικού κλάδου για τη δημιουργία αλυσίδων αξίας στον κλάδο των κλωστοϋφαντουργικών προϊόντων· πρεσβεύει την άποψη ότι η αναγνώριση αυτή θα πρέπει να υπακούει σε καθορισμένα κριτήρια βιωσιμότητας καθώς και ελάχιστες απαιτήσεις που θα επιβάλλονται στα συστήματα απόδειξης και πιστοποίησης· κρίνει ότι τη βάση για τις απαιτήσεις βιωσιμότητας θα πρέπει να αποτελούν, μεταξύ άλλων, διεθνείς συμβάσεις, όπως τα βασικά εργασιακά πρότυπα της Διεθνούς Οργάνωσης Εργασίας (ΔΟΕ) ή τα κριτήρια για την προστασία της βιοποικιλότητας· κρίνει επιπλέον ότι με τον τρόπο αυτό, θα ενισχυθεί

και θα προωθηθεί η παραγωγή προϊόντων του δίκαιου εμπορίου (π.χ. διεθνές πρότυπο κοινωνικής υπευθυνότητας (SAI) ή πρότυπο δίκαιου εμπορίου στον κλάδο των κλωστοϋφαντουργικών προϊόντων).

9. υπογραμμίζει ότι οι διαπραγματεύσεις εκ μέρους της ΕΕ για τις συμφωνίες ελεύθερων συναλλαγών που περιλαμβάνουν κεφάλαιο για τη φιλόδοξη βιώσιμη ανάπτυξη αποτελούν ευκαιρία για την ΕΕ να συμβάλει στη βελτίωση των δικαιωμάτων των εργαζομένων, ιδίως των γυναικών, και στην κατάργηση όλων των μορφών παιδικής εργασίας και καταναγκαστικής εργασίας· τονίζει ότι η εφαρμογή των συμφωνιών ελεύθερων συναλλαγών επιτρέπει ιδίως την ανάπτυξη διαλόγου μεταξύ των επιχειρήσεων και της κοινωνίας των πολιτών σχετικά με την εφοδιαστική αλυσίδα του τομέα της ένδυσης και μπορεί να συμβάλει στη βελτίωση των συνθηκών παραγωγής και στην ασφάλεια των εργαζομένων·
10. υπενθυμίζει ότι η ανάπτυξη συστημάτων όπως το ειδικό καθεστώς κινήτρων για την αιεφόρο ανάπτυξη και τη χρηστή διακυβέρνηση (SPG +), μέσω της υποχρέωσης επικύρωσης και εφαρμογής των 27 συμβάσεων, μπορεί να συμβάλει στη βελτίωση της κατάστασης των δικαιωμάτων των εργαζομένων, στην ενίσχυση της ισότητας των φύλων, καθώς και στην κατάργηση της παιδικής εργασίας και της καταναγκαστικής εργασίας· τονίζει, εν προκειμένω, την ανάγκη να παρακολουθείται εκ του σύνεγγυς η εφαρμογή του SPG+ και ο σεβασμός των συμφωνιών από τα εμπλεκόμενα κράτη·
11. ενθαρρύνει την ΕΕ και τα κράτη μέλη να προωθήσουν, μέσω της πρωτοβουλίας για την ένδυση και άλλων μέσων εμπορικής πολιτικής, την αποτελεσματική εφαρμογή των προτύπων της ΔΟΕ σχετικά με τους μισθούς και τα ωράρια εργασίας σε χώρες εταίρους που δραστηριοποιούνται επίσης στον τομέα της ένδυσης· καλεί επιπλέον την ΕΕ να παράσχει καθοδήγηση και στήριξη σχετικά με τη βελτίωση του σεβασμού των προαναφερθέντων προτύπων, συνδράμοντας παράλληλα στη δημιουργία βιώσιμων επιχειρήσεων και στη βελτίωση βιώσιμων προοπτικών απασχόλησης·
12. υπογραμμίζει ότι το Σύμφωνο Βιωσιμότητας που τέθηκε σε εφαρμογή μετά την καταστροφή του Rana Plaza είναι μια ενδιαφέρουσα ευρωπαϊκή πρωτοβουλία που μπορεί να χρησιμεύσει ως βάση για την ανάπτυξη νέων πρωτοβουλιών σε συνεργασία με τρίτες χώρες, με σκοπό την επίτευξη των στόχων της βελτίωσης των συνθηκών εργασίας, καθώς και της υγείας και της ασφάλειας στην εργασία στον τομέα της ένδυσης·
13. καλεί την Ευρωπαϊκή Επιτροπή να συνεχίσει και να εμβαθύνει τη συνεργασία στη διεθνή σκηνή με οργανώσεις όπως η ΔΟΕ, ο ΟΟΣΑ ή τα Ηνωμένα Έθνη για την καλύτερη προώθηση της λογοδοσίας των φορέων στην εφοδιαστική αλυσίδα του τομέα της κλωστοϋφαντουργίας και ένδυσης·
14. καλεί τις κυβερνήσεις των προμηθευτριών χωρών να συνεργαστούν με όλα τα ενδιαφερόμενα μέρη για την ανάπτυξη των εργασιακών σχέσεων και των συλλογικών διαπραγματεύσεων, και να επιδιώξουν τη δέσμευση των παραγωγών για δημιουργία εύκολα προσβάσιμων και αποτελεσματικών μηχανισμών καταγγελιών οι οποίοι, σύμφωνα με διεθνώς συμφωνημένα πρότυπα, συγκαταλέγονται στις βασικές εγγυήσεις για την ορθή τήρηση των εργασιακών προτύπων και των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και συμπληρώνουν τα μέσα δικαστικής προσφυγής, σύμφωνα με το πλαίσιο του Ειδικού Αντιπροσώπου του ΟΗΕ για τις επιχειρήσεις και τα ανθρώπινα δικαιώματα·

15. καλεί την Ευρωπαϊκή Επιτροπή να προωθήσει περαιτέρω την επικύρωση και την εφαρμογή των βασικών συμβάσεων της ΔΟΕ και της ατζέντας της ΔΟΕ για την αξιοπρεπή εργασία· για τον σκοπό αυτό, καλεί την Επιτροπή να στηρίξει τη ΔΟΕ, τις τοπικές κυβερνήσεις και τις συνδικαλιστικές ενώσεις, παρέχοντας συνδρομή στη δημιουργία ικανοτήτων στις βιομηχανικές σχέσεις καθώς και στην εφαρμογή των εργασιακών δικαιωμάτων και των εργατικών νομοθεσιών, με ιδιαίτερη έμφαση στην εξάλειψη της παιδικής και της καταναγκαστικής εργασίας, καθώς και στην προώθηση των υψηλότερων δυνατών προτύπων σχετικά με την υγεία και την προστασία της ασφάλειας·
16. ενθαρρύνει την ΕΕ να αναπτύξει και να διατηρεί τον διάλογο με ορισμένες τρίτες χώρες, με σκοπό να συμβάλουν στη βελτίωση των δικαιωμάτων των εργαζομένων και των ανθρωπίνων δικαιωμάτων στις χώρες αυτές· καλεί την ΕΕ και τα κράτη μέλη να στηρίξουν τις εργασίες του ΟΗΕ, συμπεριλαμβανομένου του Προγράμματος των Ηνωμένων Εθνών για το Περιβάλλον (UNEP), εξετάζοντας τη δυνατότητα μιας διεθνούς συνθήκης που θα βελτιώσει επίσης την αποτελεσματικότητα της εταιρικής κοινωνικής ευθύνης στον τομέα της ένδυσης·
17. ελπίζει ότι η πρόταση της Επιτροπής είναι εμπνευσμένη από την πρωτοβουλία του Συμφώνου Βιωσιμότητας που τέθηκε σε εφαρμογή στο Μπανγκλαντές μετά την κατάρρευση του Rana Plaza·
18. ζητεί να διευκρινιστούν οι τρόποι με τους οποίους μπορούν να προσδιοριστούν εν γένει τα είδη ένδυσης που παράγονται στις ελεύθερες βιομηχανικές ζώνες εξαγωγών με χαμηλή ή ανύπαρκτη προστασία της εργασίας, και να εξαιρεθούν από το σύστημα ΣΓΠ+ σε μια δεδομένη δικαιούχο χώρα·
19. είναι πεπεισμένο ότι οι δημόσιες συμβάσεις αποτελούν χρήσιμο εργαλείο για την προώθηση μιας υπεύθυνης βιομηχανίας ένδυσης·
20. επισημαίνει ότι το συνολικό εργατικό δυναμικό της παγκόσμιας βιομηχανίας ένδυσης είναι σε μεγάλο βαθμό γυναικοκρατούμενο – περίπου το 85 % των εργαζομένων που απασχολούνται στον εν λόγω τομέα είναι γυναίκες, οι οποίες συχνά βρίσκονται αντιμέτωπες με δύσκολες εργασιακές συνθήκες και χαμηλούς μισθούς· ζητεί, ως εκ τούτου, να ενταχθεί η διάσταση του φύλου στην πρωτοβουλία της ΕΕ για τον τομέα της ένδυσης, ιδίως προκειμένου να καταστεί δυνατή η επίτευξη σημαντικής προόδου σε ό, τι αφορά την ισότητα των αμοιβών, την ισότητα των φύλων, τα κοινωνικά και εργασιακά δικαιώματα των γυναικών, συμπεριλαμβανομένης της προστασίας της μητρότητας, και της συμμετοχής των γυναικών στις συλλογικές διαπραγματεύσεις·
21. επαναλαμβάνει το αίτημά του για τη διενέργεια αξιολογήσεων των επιπτώσεων στη βιώσιμη ανάπτυξη για κάθε νέα συμφωνία που αποτελεί αντικείμενο διαπραγμάτευσης, και ζητεί τη συλλογή δεδομένων ανά φύλο·
22. καλεί την Επιτροπή να συνεργαστεί με πολυεθνικές εταιρείες, εμπόρους λιανικής πώλησης και εμπορικά σήματα και να ενθαρρύνει την ανάληψη δέσμευσης εκ μέρους αυτών για ενίσχυση της εταιρικής κοινωνικής ευθύνης· αναμένει από τις εταιρείες της ΕΕ να διασφαλίσουν την πλήρη συμμόρφωση με τα εργασιακά πρότυπα της ΔΟΕ σε όλο το μήκος των οικείων αλυσίδων εφοδιασμού, σύμφωνα με τις κατευθυντήριες γραμμές του ΟΟΣΑ για τις πολυεθνικές επιχειρήσεις και την τριμερή δήλωση αρχών της ΔΟΕ σχετικά με τις πολυεθνικές επιχειρήσεις και την κοινωνική πολιτική· τους ζητεί επιτακτικά να

συμμετέχουν σε εποικοδομητικό διάλογο με τους τοπικούς εργαζομένους και τις οργανώσεις· καλεί την Επιτροπή να προωθήσει την ανταλλαγή βέλτιστων πρακτικών·

23. αναγνωρίζει την ανάγκη για ισότιμους όρους ανταγωνισμού παγκοσμίως προκειμένου να προστατευθούν οι εργαζόμενοι από το περιβαλλοντικό και κοινωνικό ντάμπινγκ· λαμβανομένης υπόψη της κρίσιμης μάζας της ΕΕ, εκφράζει πίστη στην ικανότητά της να πρωτοστατήσει και να ηγηθεί της αλλαγής σε παγκόσμιο επίπεδο· πιστεύει ότι μόνο ένα πολυμερές πλαίσιο μπορεί να αποτρέψει τις παραβιάσεις των ανθρωπίνων και εργασιακών δικαιωμάτων· ενθαρρύνει, ως εκ τούτου, την Επιτροπή να συνεργαστεί με τους διεθνείς εταίρους στην επόμενη συνάντηση υπουργών του Παγκόσμιου Οργανισμού Εμπορίου, με στόχο τη δρομολόγηση παγκόσμιας πρωτοβουλίας·

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑ ΤΗΣ ΤΕΛΙΚΗΣ ΨΗΦΟΦΟΡΙΑΣ ΣΤΗ ΓΝΩΜΟΔΟΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Ημερομηνία έγκρισης	28.2.2017
Αποτέλεσμα της τελικής ψηφοφορίας	+: 32 -: 0 0: 3
Βουλευτές παρόντες κατά την τελική ψηφοφορία	Laima Liucija Andrikienė, Maria Arena, Tiziana Beghin, David Campbell Bannerman, Daniel Caspary, Salvatore Cicu, Christof Fjellner, Karoline Graswander-Hainz, Heidi Hautala, Bernd Lange, David Martin, Emmanuel Maurel, Emma McClarkin, Anne-Marie Mineur, Sorin Moisă, Artis Pabriks, Franck Proust, Tokia Saïfi, Marietje Schaake, Helmut Scholz, Joachim Schuster, Joachim Starbatty, Adam Szejnfeld, Hannu Takkula, Iuliu Winkler
Αναπληρωτές παρόντες κατά την τελική ψηφοφορία	Reimer Böge, Klaus Buchner, Sergio Gutiérrez Prieto, Sander Loones, Georg Mayer, Fernando Ruas, José Ignacio Salafranca Sánchez-Neyra, Pedro Silva Pereira
Αναπληρωτές (άρθρο 200 παρ. 2) παρόντες κατά την τελική ψηφοφορία	Jean-François Jalkh, Joëlle Mélin

**ΤΕΛΙΚΗ ΨΗΦΟΦΟΡΙΑ ΜΕ ΟΝΟΜΑΣΤΙΚΗ ΚΛΗΣΗ ΣΤΗ ΓΝΩΜΟΔΟΤΙΚΗ
ΕΠΙΤΡΟΠΗ**

32	+
ALDE	Marietje Schaake, Hannu Takkula
ECR	David Campbell Bannerman, Sander Loones, Emma McClarkin, Joachim Starbatty
EFDD	Tiziana Beghin
GUE/NGL	Anne-Marie Mineur, Helmut Scholz
PPE	Laima Liucija Andrikienė, Reimer Böge, Daniel Caspary, Salvatore Cicu, Christofer Fjellner, Artis Pabriks, Franck Proust, Fernando Ruas, José Ignacio Salafranca Sánchez-Neyra, Tokia Saïfi, Adam Szejnfeld, Iuliu Winkler
S&D	Maria Arena, Karoline Graswander-Hainz, Sergio Gutiérrez Prieto, Bernd Lange, David Martin, Emmanuel Maurel, Sorin Moisă, Joachim Schuster, Pedro Silva Pereira
Verts/ALE	Klaus Buchner, Heidi Hautala

0	-
--	--

3	0
ENF	Jean-François Jalkh, Georg Mayer, Joëlle Mélin

Σημασία συμβόλων:

+ : υπέρ

- : κατά

0 : αποχή

10.2.2017

ΓΝΩΜΟΔΟΤΗΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΥΠΟΘΕΣΕΩΝ

προς την Επιτροπή Ανάπτυξης

σχετικά με την εμβληματική πρωτοβουλία της ΕΕ στον τομέα της ένδυσης
(2016/2140(INI))

Συντάκτης γνωμοδότησης: Jean Lambert

ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ

Η Επιτροπή Απασχόλησης και Κοινωνικών Υποθέσεων καλεί την Επιτροπή Ανάπτυξης, που είναι αρμόδια επί της ουσίας, να συμπεριλάβει στην πρόταση ψηφίσματός της τις ακόλουθες προτάσεις:

- A. λαμβάνοντας υπόψη ότι στη βιομηχανία της κλωστοϋφαντουργίας και της ένδυσης απασχολούνται παγκοσμίως 60 εκατομμύρια άνθρωποι και ότι η εν λόγω βιομηχανία δημιουργεί πολλές θέσεις εργασίας, ιδίως σε αναπτυσσόμενες χώρες·
- B. λαμβάνοντας υπόψη ότι ο εν λόγω επιχειρηματικός κλάδος είναι ιδιαίτερος στενά διασυνδεδεμένος σε διεθνές επίπεδο και, συνεπώς, οι αλυσίδες εφοδιασμού είναι εξαιρετικά περίπλοκες, με αποτέλεσμα οι μεμονωμένες εθνικές πρωτοβουλίες να εξαντλούν γρήγορα τα όρια των δυνατοτήτων τους·
- Γ. λαμβάνοντας υπόψη ότι οι κλωστοϋφαντουργικές βιοτεχνίες στις αναπτυσσόμενες χώρες είναι διαρκώς εκτεθειμένες σε επιθετικές αγοραστικές πρακτικές του διεθνούς εμπορίου χονδρικής και λιανικής, γεγονός που αποδίδεται συν τοις άλλοις στον έντονο διεθνή ανταγωνισμό·
- Δ. λαμβάνοντας υπόψη ότι το πεδίο της επιχειρηματικής επιρροής είναι περιορισμένο, ιδίως όσον αφορά την άσκηση των λειτουργιών κυρίαρχων κρατών, αλλά ότι οι κυβερνήσεις των χωρών παραγωγής πρέπει συνεπώς να διαμορφώσουν οικονομικά και νομικά πλαίσια, ώστε να ανταποκριθούν στον ελεγκτικό τους ρόλο·
- E. λαμβάνοντας υπόψη ότι οι συμβάσεις διεθνούς δικαίου αποτελούν σημαντικό στοιχείο της αντιμετώπισης καταχρήσεων όσον αφορά την εργασιακή και κοινωνική προστασία σε τρίτες χώρες, και ότι οι επιχειρήσεις οφείλουν να εκτελούν τις επιχειρηματικές δραστηριότητές τους βάσει αυτών των αρχών·

1. επισημαίνει ότι στη βιομηχανία ένδυσης, μία από τις πλέον επισφαλείς για τους εργαζομένους, επικρατούν ακατάλληλες συνθήκες εργασίας, τόσο εντός όσο και εκτός Ευρώπης, ιδίως όσον αφορά την προστασία της υγείας και της ασφάλειας των εργαζομένων· καλεί την εμβληματική πρωτοβουλία, να επικεντρωθεί στην κύρωση και εφαρμογή από τις συμμετέχουσες χώρες των συμβάσεων της ΔΟΕ, της τριμερούς δήλωσης αρχών της ΔΟΕ σχετικά με τις πολυεθνικές επιχειρήσεις και την κοινωνική πολιτική, και του θεματολογίου της ΔΟΕ για την αξιοπρεπή εργασία· τονίζει τη σημασία που έχει να δοθεί έμφαση στους πιο ευάλωτους και εκτεθειμένους στην εκμετάλλευση ανθρώπους, και ιδίως στα παιδιά και τις γυναίκες·
2. καταδικάζει την παιδική εργασία σε όλες τις μορφές της και ζητεί να ληφθούν όλα τα δυνατά μέτρα σε επίπεδο ΕΕ και κρατών μελών, ώστε να εξαιρεθεί ολοκληρωτικά η εισαγωγή στην ευρωπαϊκή ενιαία αγορά ενδυμάτων που έχουν παραχθεί με παιδική εργασία· τονίζει, στο πλαίσιο αυτό, τη σημασία των μητρώων υπεύθυνων προμηθευτών· καταδικάζει και εφιστά την προσοχή στις καταχρηστικές πρακτικές ορισμένων υπεργολάβων που εφαρμόζουν κατώτερα και παράνομα εργασιακά πρότυπα· θεωρεί ζωτικής σημασίας για τις συμμετέχουσες χώρες να εξασφαλίσουν την κύρωση και εφαρμογή της Σύμβασης 182 της ΔΟΕ σχετικά με τις χειριστες μορφές παιδικής εργασίας και της Σύμβασης 138 της ΔΟΕ σχετικά με το κατώτατο ηλικιακό όριο εισόδου στην απασχόληση και την εργασία· καλεί την Επιτροπή να διδαχθεί από την εμπειρία του Διεθνούς Προγράμματος για την εξάλειψη της παιδικής εργασίας (IPEC) και της Παγκόσμιας Συμμαχίας για την εξάλειψη της αναγκαστικής εργασίας, της σύγχρονης δουλείας, της εμπορίας ανθρώπων και της παιδικής εργασίας·
3. επισημαίνει ότι η βιομηχανία ένδυσης δημιουργεί θέσεις εργασίας για ένα ευρύ φάσμα δεξιοτήτων, από χαμηλής ειδίκευσης έως άκρως εξειδικευμένους εργαζομένους·
4. πιστεύει ότι οι εθελοντικές πρωτοβουλίες για την υιοθέτηση μιας οικολογικής, ηθικής και βιώσιμης προσέγγισης επηρεάζουν θετικά τον τομέα της κλωστοϋφαντουργίας· επισημαίνει, ωστόσο, ότι οι εθελοντικές πρωτοβουλίες δεν μπορούν μόνες να αντιμετωπίσουν επαρκώς ό,τι σχετικό με τα θεμελιώδη εργασιακά δικαιώματα, στα οποία περιλαμβάνονται η προστασία των εργαζομένων, η ελευθερία του συνεταιρίζεσθαι, οι συλλογικές διαπραγματεύσεις και θέματα όπως η παιδική εργασία, η υγεία και η ασφάλεια, οι αξιοπρεπείς μισθοί, η κοινωνική ασφάλιση και ο χρόνος εργασίας· τονίζει ότι είναι αναγκαία η μετακίνηση προς την εφαρμογή και επιβολή κανονιστικών μέτρων από τις ενδιαφερόμενες χώρες, με στόχο την εξασφάλιση του σεβασμού των εργασιακών δικαιωμάτων σε όλο το μήκος της αλυσίδας εφοδιασμού, καθώς και η ενίσχυση των εργασιακών διοικήσεων και των συστημάτων επιθεώρησης εργασίας και η θέσπιση μηχανισμών υποβολής καταγγελιών· τονίζει ότι είναι σημαντικό να εξασφαλιστεί πως οι εθνικοί νόμοι και κανονισμοί συμμορφώνονται προς τις Βασικές Συμβάσεις της ΔΟΕ·
5. επισημαίνει ότι η τιμή εξακολουθεί να αποτελεί καθοριστικό παράγοντα στις αγοραστικές πρακτικές εμπορικών σημάτων και λιανικών πωλητών, συχνά εις βάρος της ευημερίας και των μισθών των εργαζομένων· καλεί την ΕΕ να συνεργαστεί με όλα τα εμπλεκόμενα μέρη για την προώθηση μιας επιτυχούς κοινωνικής εταιρικής σχέσης και να υποστηρίξει τα εμπλεκόμενα μέρη για την ανάπτυξη και εφαρμογή μηχανισμών προσδιορισμού αμοιβών, σύμφωνα με τις σχετικές συμβάσεις της ΔΟΕ, ιδίως σε χώρες όπου δεν υπάρχει κατάλληλη νομοθεσία· τονίζει ότι είναι αναγκαίο να εξασφαλίζεται στους εργαζόμενους η τακτική καταβολή επαρκούς αμοιβής που θα επιτρέπει στους ίδιους και στις οικογένειές

τους να καλύπτουν τις βασικές ανάγκες τους χωρίς να αναγκάζονται να καταφεύγουν σε συχνές υπερωρίες· τονίζει την ανάγκη για συλλογικές συμβάσεις που θα αποτρέπουν τον αρνητικό ανταγωνισμό μισθολογικού κόστους, καθώς και την ανάγκη συνειδητοποιήσουν οι καταναλωτές τις συνέπειες που μπορεί να έχει η αναζήτηση διαρκώς χαμηλότερων τιμών·

6. τονίζει ότι οι κυβερνήσεις των χωρών παραγωγής πρέπει να είναι σε θέση να εφαρμόζουν τα διεθνή πρότυπα και τη σχετική νομοθεσία, καθώς αποτελούν απαραίτητο εταίρο στον κοινωνικό διάλογο και στις προσπάθειες βελτίωσης που πρόκειται να καταβληθούν στο πλαίσιο της εμβληματικής πρωτοβουλίας·
7. ενθαρρύνει την πρωτοβουλία της ΕΕ στον τομέα της ένδυσης να προωθήσει την κατάρτιση σε δεξιότητες και τη διά βίου μάθηση, περιλαμβανομένης και της κατάρτισης επιχειρηματιών, που συμβάλλουν στην οικονομική και κοινωνική ανάπτυξη· ενθαρρύνει όλες τις πρωτοβουλίες με σκοπό να προωθηθεί η γνώση των βασικών εργασιακών δικαιωμάτων και των μηχανισμών νομικής βοήθειας για τις περιπτώσεις παραβίασης των δικαιωμάτων αυτών, περιλαμβανομένης της κατάρτισης εργαζομένων και εργοδοτών σχετικά με τον κοινωνικό διάλογο και τις συλλογικές διαπραγματεύσεις· υπογραμμίζει ότι η πρωτοβουλία αυτή θα πρέπει να συμβάλει στη χειραφέτηση των γυναικών, οι οποίες, ενώ συνιστούν την πλειονότητα του εργατικού δυναμικού στον τομέα της ένδυσης, υποεκπροσωπούνται σε υπερβολικό βαθμό στις θέσεις υψηλότερης ειδίκευσης και στις διευθυντικές θέσεις· πιστεύει, συνεπώς, ότι η εν λόγω πρωτοβουλία θα πρέπει να προωθεί δραστήρια τη μη εφαρμογή διακρίσεων και την ισότητα των φύλων, μεταξύ άλλων και όσον αφορά τις αμοιβές, καθώς και την αναβάθμιση του ρόλου των γυναικών στις κοινωνίες των τρίτων χωρών, η οποία θα ήταν ωφέλιμη για τον ευρύτερο οικογενειακό κύκλο και τις κοινωνίες τους·
8. θεωρεί ότι η Επιτροπή έχει ήδη λάβει ορισμένα αρχικά μέτρα προς τη σωστή κατεύθυνση, όσον αφορά τους στόχους που προτείνει για την εμβληματική πρωτοβουλία, μεταξύ των οποίων η ευαισθητοποίηση των καταναλωτών και η υποστήριξη των αναπτυσσόμενων χωρών στην υιοθέτηση και εφαρμογή των διεθνών εργασιακών και περιβαλλοντικών προτύπων· εκφράζει ωστόσο τη λύπη του για το γεγονός ότι οι στόχοι και η προσέγγιση της Επιτροπής, όπως προσδιορίζονται στην έκθεσή της σχετικά με τη Διάσκεψη υψηλού επιπέδου για την υπεύθυνη διαχείριση της αλυσίδας εφοδιασμού στον τομέα της ένδυσης, της 25ης Απριλίου 2016, δεν διαθέτουν επαρκή εστίαση ή φιλοδοξία για να επιτύχουν συγκεκριμένες βελτιώσεις στον τομέα της ένδυσης· επισημαίνει ότι, στα προκαταρκτικά πορίσματα μιας μελέτης της Επιτροπής για τις αλυσίδες εφοδιασμού στον τομέα της ένδυσης, διαπιστώνεται ότι οι σημαντικότερες ελλείψεις εμφανίζονται σε σχέση με την ισότητα των φύλων, τα εργασιακά δικαιώματα, το περιβάλλον και τη διαφάνεια της αλυσίδας εφοδιασμού· καλεί την Επιτροπή να δημοσιεύσει επείγοντως την έκθεση που ανέθεσε για τον εντοπισμό ελλείψεων στις σημερινές πολιτικές και να υποβάλει συγκεκριμένες προτάσεις για την αντιμετώπιση αυτών των ελλείψεων·
9. παροτρύνει την Επιτροπή να παρουσιάσει, το συντομότερο δυνατόν, την εμβληματική πρωτοβουλία της ΕΕ για την υπεύθυνη διαχείριση της αλυσίδας εφοδιασμού στον τομέα της ένδυσης, την οποία έχει υποσχεθεί στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Έτους Ανάπτυξης 2015 και στην οποία πρέπει να λαμβάνονται υπόψη οι ισχύουσες εθνικές πρωτοβουλίες, όπως αυτές που έχουν δρομολογηθεί στη Γερμανία και στις Κάτω Χώρες· πιστεύει ότι η ΕΕ έχει την ικανότητα και το καθήκον να στηρίζει σε όλο τον κόσμο την υπευθυνότητα

στην αλυσίδα εφοδιασμού, ως απάντηση σε τραγικά γεγονότα, όπως η κατάρρευση του εργοστασίου παραγωγής ενδυμάτων Rana Plaza στο Μπανγκλαντές, και ανταποκρινόμενη στο πρωτοφανές ενδιαφέρον των πολιτών της ΕΕ·

10. πιστεύει ότι οποιαδήποτε δράση προκύψει από την εμβληματική πρωτοβουλία θα πρέπει να συμβάλει στην προώθηση πρωτοβουλιών πολλαπλών ενδιαφερόμενων μερών, όπως το πρόγραμμα για τη βελτίωση της εργασίας των ΔΟΕ/ΔΟΧ, το οποίο συνδυάζει μια τριμερή προσέγγιση με τη συμμόρφωση των εργοστασίων και την έναρξη διαλόγου μεταξύ στελεχών και εργαζομένων σε εθνικό επίπεδο, ή η συμφωνία «ACCORD» που υπογράφηκε στο Μπανγκλαντές, η οποία είναι νομικά δεσμευτική, συμπεριλαμβάνει συνδικαλιστικές οργανώσεις και προβλέπει όχι μόνο επιθεωρήσεις των εργοστασίων αλλά και λήψη επανορθωτικών μέτρων·
11. καλεί την Επιτροπή να εκπονήσει έκθεση η οποία θα χαρτογραφεί τις τρέχουσες πρωτοβουλίες και τη συμβολή τους στη βελτίωση των συνθηκών για τους εργαζομένους στη βιομηχανία ένδυσης·
12. τονίζει ότι οι οργανώσεις των εργαζομένων και οι ομοσπονδίες των εργοδοτών αποτελούν απαραίτητους εταίρους στον κοινωνικό διάλογο και τις συλλογικές διαπραγματεύσεις και πρέπει να προωθηθούν· υπογραμμίζει ότι οι ανεξάρτητες και αντιπροσωπευτικές οργανώσεις εργαζομένων θα πρέπει να μπορούν να λειτουργούν ανεξάρτητα και ελεύθερα για την προαγωγή και προστασία των δικαιωμάτων των εργαζομένων, ιδίως όσον αφορά την υγεία και την ασφάλεια στον τόπο εργασίας· τονίζει, στο πλαίσιο αυτό, τη σημασία που έχει να διαθέτουν οι οργανώσεις αυτές πρόσβαση στα εργοστάσια για να ενημερώνουν τους εργαζόμενους σχετικά με τα δικαιώματα και την ασφάλειά τους· τονίζει ότι κάθε ενέργεια που προκύπτει από πρωτοβουλία στον τομέα της ένδυσης θα πρέπει να ενισχύει τα θεμελιώδη δικαιώματα των εργαζομένων και να προωθεί την κύρωση και εφαρμογή των συμβάσεων της ΔΟΕ, και ιδίως των συμβάσεων 87 και 98, και ότι οι εκπρόσωποι των εργαζομένων θα πρέπει να περιλαμβάνονται στις διαδικασίες δέουσας επιμέλειας που σχεδιάζονται σε επίπεδο εταιρείας·
13. πιστεύει ότι η συμμόρφωση με το εφαρμοστέο δίκαιο και τις συλλογικές συμβάσεις εργασίας συνιστά απαραίτητη προϋπόθεση της εταιρικής κοινωνικής ευθύνης· πιστεύει επίσης ότι μια κοινωνικά υπεύθυνη συμπεριφορά προϋποθέτει αναγκαστικά τις πρέπουσες σχέσεις με τις συνδικαλιστικές οργανώσεις, ιδίως όσον αφορά τον σεβασμό των συνδικαλιστικών δικαιωμάτων και τη συνεχή ενημέρωση των εργαζομένων και των οργανώσεων που τους εκπροσωπούν·
14. τονίζει επίσης ότι πρέπει να ενισχυθεί η ανάπτυξη ικανοτήτων των δομών κράτους δικαίου στις χώρες παραγωγής και ότι αυτό θα πρέπει να προωθείται και να απαιτείται συστηματικά στο πλαίσιο της ευρωπαϊκής αναπτυξιακής και εξωτερικής πολιτικής·
15. θεωρεί ότι η προστασία της υγείας και ασφάλειας για όλους τους εργαζόμενους θα πρέπει να διασφαλίζεται μέσω διεθνών προτύπων, της εφαρμογής του εθνικού δικαίου, και μέσω των συλλογικών διαπραγματεύσεων, σε όλα τα επίπεδα (εργοστασίου, τοπικό, εθνικό και διεθνές), και μέσω πολιτικών για την ασφάλεια και την υγεία σε επίπεδο εργοστασίου όπως, για παράδειγμα, μέσω σχεδίων δράσης που θα καταρτίζονται εγγράφως, θα εφαρμόζονται και θα παρακολουθούνται με τη συμμετοχή των εργαζομένων και των εκπροσώπων τους·

16. πιστεύει ότι κάθε ενωσιακή πρωτοβουλία στον κλάδο της ένδυσης θα πρέπει να αναγνωρίζει ότι η ΕΕ βρίσκεται στο κατάλληλο επίπεδο για να υποστηρίξει και να αναπτύξει περαιτέρω τις κατευθυντήριες αρχές του ΟΗΕ για τις επιχειρήσεις και τα ανθρώπινα δικαιώματα και τις κατευθυντήριες γραμμές του ΟΟΣΑ για τις πολυεθνικές επιχειρήσεις, βάσει των οποίων οι επιχειρήσεις είναι υπόλογες στο πλαίσιο της αλυσίδας εφοδιασμού τους· σημειώνει ότι οι επιχειρήσεις θα πρέπει να αναπτύξουν διαδικασίες οι οποίες θα τους επιτρέπουν να διαπιστώνουν και να μετριάσουν τις επιπτώσεις των επιχειρηματικών δραστηριοτήτων τους στα ανθρώπινα δικαιώματα και στις συνθήκες εργασίας· προτείνει να προσαρμοστούν τα πρότυπα στις ιδιαιτερότητες των μικρών και μεσαίου μεγέθους επιχειρήσεων (ΜΜΕ)·
17. αναγνωρίζει τις τρέχουσες προσπάθειες όσον αφορά την κατάρτιση των στελεχών και των εργαζομένων σε θέματα υγείας και ασφάλειας, εργατικού δικαίου και ισότητας των φύλων, ως ιδιαίτερα σημαντική για τη βελτίωση των δικαιωμάτων των εργαζομένων, και ζητεί να αναπτύξει η εμβληματική πρωτοβουλία μια ειδική πλατφόρμα για την ανταλλαγή βέλτιστων πρακτικών σε θέματα κατάρτισης στελεχών και εργαζομένων, εστιάζοντας ιδίως στα μεσαία διοικητικά στελέχη·
18. ενθαρρύνει την ΕΕ να στηρίζει αναπτυσσόμενες χώρες για την έγκριση και εφαρμογή διεθνών προτύπων και συμβάσεων· καλεί την Επιτροπή να εξακολουθήσει να συμπεριλαμβάνει την κύρωση των βασικών προτύπων της ΔΟΕ, την επιθεώρηση υγείας και ασφάλειας και την ελευθερία του συνεταιρίζεσθαι, ως θέματα στις συζητήσεις σχετικά με τη συνέχιση των προτιμησιακών συναλλαγών με χώρες συνδεδεμένες με την παγκόσμια αλυσίδα εφοδιασμού στον τομέα της ένδυσης και να ενισχύσει τις συμβάσεις για τα ανθρώπινα δικαιώματα, την εργασία και το περιβάλλον στο πλαίσιο του Συστήματος Γενικευμένων Προτιμήσεων· πιστεύει ότι η ΕΕ πρέπει να περιλαμβάνει στις εμπορικές συμφωνίες της διατάξεις για τη βελτίωση των συνθηκών διαβίωσης των εργαζομένων και τονίζει ότι, τόσο στις διμερείς όσο και στις πολυμερείς εμπορικές συμφωνίες πρέπει να περιλαμβάνεται μια ρήτρα για την κύρωση και εφαρμογή των συμβάσεων της ΔΟΕ και του θεματολογίου της ΔΟΕ για την αξιοπρεπή εργασία·
19. τονίζει τη σημασία των ανεξάρτητων επιθεωρήσεων εργασίας για την έγκαιρη προειδοποίηση και πρόληψη, καθώς και για την των επιβολή εθνικών κανόνων και κανονισμών για την ασφάλεια και την υγεία στον χώρο εργασίας, σημειώνει όμως ότι παράγοντες όπως η ελεγκτική κόπωση μπορεί να υπονομεύουν την αποτελεσματικότητά τους και ότι οι έλεγχοι καθρεφτίζουν την κατάσταση που υπάρχει μόνο κατά τη στιγμή της πραγματοποίησής τους· πιστεύει ότι η κύρωση και εφαρμογή της Σύμβασης 81 της ΔΟΕ είναι σημαντική για τον εντοπισμό των περιπτώσεων κατάχρησης· συνιστά την περαιτέρω έρευνα όσον αφορά τρόπους βελτίωσης των ελέγχων και επιθεωρήσεων, όπως είναι η σύγκλιση των προτύπων και των μεθόδων ελέγχου και η αποστολή διαφορετικών επιθεωρητών εργασίας κάθε φορά, γεγονός που μπορεί να οδηγήσει σε αυστηρότερα πρότυπα, ιδίως σε χώρες με προβλήματα διαφθοράς· τονίζει τη σημασία της κατάλληλης πρόσληψης επιθεωρητών εργασίας και της συνεχούς κατάρτισης των νέων και των υπαρχόντων επιθεωρητών αναφορικά με τις διεθνείς συμβάσεις και πρότυπα, την τοπική εργατική νομοθεσία και τις κατάλληλες τεχνικές επιθεώρησης· καλεί την ΕΕ να συνεχίσει να στηρίζει, τόσο οικονομικά όσο και τεχνικά, την ανάπτυξη επιθεωρήσεων εργασίας σε αναπτυσσόμενες χώρες, σύμφωνα με τα σχετικά πρότυπα της ΔΟΕ, ιδίως στο πλαίσιο των αναπτυξιακών κονδυλίων της·

20. επισημαίνει ότι, από τότε που αναπτύχθηκε ο κοινωνικός έλεγχος στην αλυσίδα εφοδιασμού ενδυμάτων και υποδημάτων, πριν από είκοσι και πλέον χρόνια, έχει αυξηθεί εντυπωσιακά ο αριθμός των προτύπων και μεθόδων κοινωνικού ελέγχου, που παρουσιάζουν σε ορισμένες περιπτώσεις μόνο ελάχιστες διαφορές, και ότι, καθώς τα εμπορικά σήματα και οι λιανικοί πωλητές εφαρμόζουν τα δικά τους ελαφρώς διαφορετικά πρότυπα, οι κατασκευαστές διαθέτουν πολύτιμους πόρους για τη διαχείριση μιας σταθερής ροής ελέγχων· ως εκ τούτου, συνιστά την επιτάχυνση και την υποστήριξη των τρεχουσών προσπαθειών του κλάδου για τη σύγκλιση των προτύπων και μεθόδων ελέγχου, σε διαβούλευση με τα ενδιαφερόμενα μέρη·
21. θεωρεί ότι η ευθύνη θα πρέπει να επεκταθεί σε ολόκληρη την αλυσίδα εφοδιασμού, περιλαμβανομένων και όλων των υπεργολάβων και επαινεί τις προσπάθειες που ήδη καταβάλλονται για τον σκοπό αυτόν· θεωρεί, ωστόσο, ότι η ΕΕ βρίσκεται στην καλύτερη θέση για την ανάπτυξη ενός κοινού πλαισίου που θα δημιουργεί τη νομική υποχρέωση εταιρικής δέουσας επιμέλειας περί ανθρωπίνων δικαιωμάτων για τις επιχειρήσεις της ΕΕ στον τομέα της ένδυσης που αναθέτουν εξωτερικά την παραγωγή σε τρίτες χώρες, περιλαμβανομένων δεσμευτικών μέτρων για την εξασφάλιση της ιχνηλασιμότητας και της διαφάνειας, που θα υποχρέωνε τις εταιρείες που επιθυμούν να δραστηριοποιηθούν στην ευρωπαϊκή αγορά να παρέχουν πληροφορίες για ολόκληρη την αλυσίδα εφοδιασμού των προϊόντων τους· συνιστά ο κανονισμός αυτός, που σχεδιάστηκε με τη συμμετοχή τοπικών και παγκόσμιων ενώσεων, να λειτουργήσει συμπληρωματικά και υποστηρικτικά προς τις εθελοντικές πρωτοβουλίες σε εθνικό, ευρωπαϊκό και διεθνές επίπεδο·
22. υπενθυμίζει ότι η ιχνηλασιμότητα και η διαφάνεια της αλυσίδας εφοδιασμού είναι καίριας σημασίας για την επίτευξη διατηρήσιμης αλλαγής· πιστεύει ότι η απουσία πρόσβασης σε πληροφορίες σχετικά με παραγωγούς τρίτων χωρών στον τομέα της ένδυσης είναι συχνά το σημαντικότερο εμπόδιο για την αντιμετώπιση παραβιάσεων των ανθρωπίνων, κοινωνικών και εργασιακών δικαιωμάτων στην παγκόσμια αλυσίδα εφοδιασμού και ότι απαιτείται ένα σύστημα αναφοράς που θα παρέχει πληροφορίες οι οποίες θα συνδέουν όλους τους παράγοντες στην παγκόσμια αλυσίδα ενός προϊόντος, από τον τόπο παραγωγής έως τους εμπόρους λιανικής πώλησης· ζητεί να υποστηρίξει η ΕΕ την ανάπτυξη ενός κοινού πλαισίου για τη συλλογή δεδομένων σχετικά με την κοινωνική, περιβαλλοντική και εργασιακή απόδοση·
23. πιστεύει ότι η ενημέρωση των καταναλωτών διαδραματίζει καίριο ρόλο στην εξασφάλιση αξιοπρεπών συνθηκών εργασίας, μια ανάγκη που αποδείχθηκε στην περίπτωση της κατάρρευσης του Rana Plaza· ζητεί να παρέχονται στους καταναλωτές σαφείς και αξιόπιστες πληροφορίες σχετικά με τη βιωσιμότητα στον κλάδο της ένδυσης, την προέλευση των προϊόντων και τον βαθμό στον οποίο έχουν γίνει σεβαστά τα δικαιώματα των εργαζομένων· συνιστά οι πληροφορίες που συγκεντρώνονται ως αποτέλεσμα ενεργειών της ΕΕ να γίνονται δημόσια διαθέσιμες και καλεί την Επιτροπή και τα κράτη μέλη να εξετάσουν το ενδεχόμενο δημιουργίας μιας δημόσιας διαδικτυακής βάσης δεδομένων για όλες τις σχετικές πληροφορίες που αφορούν παράγοντες της αλυσίδας εφοδιασμού·
24. επισημαίνει την ανάγκη να προβλέπεται στον τομέα της ένδυσης η έννοια της εταιρικής κοινωνικής ευθύνης (ΕΚΕ) που θα εκτείνεται και σε τομείς όπως η ποιότητα της εργασίας, η οργάνωση της εργασίας, οι ίσες ευκαιρίες και οι ίσες αμοιβές, η κοινωνική ένταξη, τα μέτρα κατά των διακρίσεων και η ανάπτυξη της διά βίου μάθησης και

κατάρτισης· καλεί την Επιτροπή να υποβάλει πρόταση για τη σύγκλιση των απαιτήσεων της ΕΚΕ, περιλαμβανομένου ενός πλαισίου για την υποβολή εκθέσεων ΕΚΕ και την ανάληψη ευθύνης από τις εταιρείες και τα διευθυντικά στελέχη για τις συνέπειες καταχρηστικών συμπεριφορών ή παραπτώματων, καθώς και για τον καθορισμό ενός πλαισίου για τις ευρωπαϊκές συμφωνίες σχετικά με την ΕΚΕ· τονίζει ότι η ΕΚΕ πρέπει να προωθεί σχέδια για την υποστήριξη της μετάβασης προς μια βιώσιμη οικονομία· καλεί την Επιτροπή και τα κράτη μέλη να παράσχουν κίνητρα στις επιχειρήσεις προκειμένου να αναλάβουν δεσμεύσεις όσον αφορά την ΕΚΕ και την υποχρέωση επιμέλειας για τις επιχειρήσεις· επισημαίνει ότι η επιμέλεια αυτή περιλαμβάνει τη λήψη προληπτικών μέτρων για τον εντοπισμό και την αποτροπή κάθε παραβίασης των εργασιακών, ανθρωπίνων ή περιβαλλοντικών δικαιωμάτων σε όλο το μήκος της αλυσίδας εφοδιασμού·

25. ζητεί την ενίσχυση της ευαισθητοποίησης των ευρωπαίων καταναλωτών σε σχέση με την παραγωγή προϊόντων κλωστοϋφαντουργίας· προτείνει, στην κατεύθυνση αυτή, την ανάπτυξη ενωσιακών προτύπων επισήμανσης για τη «δίκαιη ένδυση», προσβάσιμων τόσο για τις πολυεθνικές επιχειρήσεις όσο και για τις ΜΜΕ, που θα δείχνουν ότι έχουν γίνει σεβαστές οι δίκαιες συνθήκες εργασίας και θα βοηθούν τους καταναλωτές με καλύτερη πληροφόρηση για τις αγοραστικές αποφάσεις τους·
26. τονίζει ότι οι συνθήκες εργασίας στον τομέα της ένδυσης σε ορισμένα κράτη μέλη της ΕΕ έχουν επανειλημμένα αποδειχθεί επισφαλείς σε τομείς όπως η υγεία και η ασφάλεια, οι μισθοί, η κοινωνική ασφάλιση και ο χρόνος εργασίας· ζητεί συνεπώς τη δρομολόγηση αποδοτικών και καλά στοχοθετημένων ενδοενωσιακών πρωτοβουλιών οι οποίες θα βελτιώσουν την κατάσταση στον τομέα της ένδυσης και θα δώσουν ώθηση στην απασχόληση στα κράτη μέλη·
27. θεωρεί ότι η έλλειψη σεβασμού για τα διεθνή κοινωνικά πρότυπα στον τομέα της ένδυσης αποτελεί ένα είδος κοινωνικού και περιβαλλοντικού ντάμπινγκ που βλάπτει τόσο τις επιχειρήσεις όσο και τους εργαζομένους· επισημαίνει ότι η μη τήρηση αυστηρών περιβαλλοντικών διατάξεων από τις ευρωπαϊκές επιχειρήσεις στις τρίτες χώρες πρέπει να αντιμετωπίζεται όπως η μη τήρηση των εργασιακών δικαιωμάτων, καθώς η εν λόγω μη τήρηση θέτει σε κίνδυνο την υγεία των εργαζομένων και καταστρέφει τις αγροτικές και αλιευτικές περιοχές, στερώντας τον τοπικό πληθυσμό από κάθε ευκαιρία ανάπτυξης·
28. συγχαίρει την Επιτροπή για τη συνεισφορά της στην πρωτοβουλία Zero Vision Fund της ΔΟΕ και την ενθαρρύνει να συνεχίσει να επενδύει στη βελτίωση της ασφάλειας των εργαζομένων· επισημαίνει, ωστόσο, ότι το ταμείο και η πλειονότητα των τρεχουσών πρωτοβουλιών δεν εστιάζουν επαρκώς στο ζήτημα των δίκαιων μισθών, στο συνδικαλιστικό δικαίωμα και στις διακρίσεις στον χώρο εργασίας·
29. ζητεί τη δρομολόγηση εθνικών και ευρωπαϊκών πρωτοβουλιών προκειμένου να ενθαρρύνονται οι καταναλωτές να αγοράζουν προϊόντα που παράγονται τοπικά·
30. πιστεύει ότι η υπεύθυνη διαχείριση της παγκόσμιας αλυσίδας εφοδιασμού στον τομέα της ένδυσης μπορεί να συμβάλει στην οικονομική ανάπτυξη, στη δημιουργία αξιοπρεπών θέσεων εργασίας, στη μείωση της φτώχειας, στην ενίσχυση των ανθρωπίνων και εργασιακών δικαιωμάτων και στη μετάβαση από την άτυπη στην επίσημη οικονομία· επισημαίνει, ωστόσο, την ιδιαίτερη περίπτωση των ελεύθερων βιομηχανικών ζωνών εξαγωγών (EPZ) οι οποίες, σε ορισμένες χώρες, εξαιρούνται από την τοπική εργατική νομοθεσία, απαγορεύουν τη συνδικαλιστική δραστηριότητα και δεν παρέχουν νομικά

μέσα προσφυγής στους εργαζόμενους, κατά παράβαση των προτύπων της ΔΟΕ· ζητεί μεγαλύτερη διαφάνεια στις ΕΡΖ μέσω της παρακολούθησης και της υποβολής εκθέσεων·

31. τονίζει τη σημασία της βιομηχανίας ένδυσης που βασίζεται στην καινοτομία και σε προϊόντα υψηλότερης προστιθέμενης αξίας στα κράτη μέλη· καλεί την Επιτροπή να παράσχει οικονομική στήριξη και να απλουστεύσει τη χρηματοδότηση στο πλαίσιο των προγραμμάτων της ΕΕ για τις ΜΜΕ στον κλάδο της ένδυσης, καθώς και να στηρίξει τις έρευνες στον τομέα των υλικών·
32. υποστηρίζει τις ΜΜΕ των κρατών μελών οι οποίες συμβάλλουν σε σημαντικό βαθμό στη διατήρηση και την ανάδειξη της ευρωπαϊκής πολιτιστικής κληρονομιάς στη βιομηχανία ένδυσης.

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑ ΤΗΣ ΤΕΛΙΚΗΣ ΨΗΦΟΦΟΡΙΑΣ ΣΤΗ ΓΝΩΜΟΔΟΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Ημερομηνία έγκρισης	6.2.2017
Αποτέλεσμα της τελικής ψηφοφορίας	+: 42 -: 4 0: 0
Βουλευτές παρόντες κατά την τελική ψηφοφορία	Brando Benifei, Enrique Calvet Chambon, Marian Harkin, Rina Ronja Kari, Adam Kósa, Jean Lambert, Jérôme Lavrilleux, Jeroen Lenaers, Verónica Lope Fontagné, Javi López, Thomas Mann, Anthea McIntyre, Elisabeth Morin-Chartier, Marek Plura, Sofia Ribeiro, Robert Rochefort, Maria João Rodrigues, Anne Sander, Sven Schulze, Jutta Steinruck, Romana Tomc, Yana Toom, Ulrike Trebesius, Marita Ulvskog, Renate Weber, Jana Žitňanská, Λάμπρος Φουντούλης
Αναπληρωτές παρόντες κατά την τελική ψηφοφορία	Maria Arena, Georges Bach, Mircea Diaconu, Sergio Gutiérrez Prieto, Krzysztof Hetman, Dieter-Lebrecht Koch, Paloma López Bermejo, Edouard Martin, Alex Mayer, Csaba Sógor, Helga Stevens, Flavio Zanonato, Νεοκλής Συλικιώτης
Αναπληρωτές (άρθρο 200, παρ. 2) παρόντες κατά την τελική ψηφοφορία	Clara Eugenia Aguilera García, Jakop Dalunde, Ulrike Rodust, Marc Tarabella, Miguel Viegas, Daniele Viotti

**ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΗΝ ΕΓΚΡΙΣΗ
ΣΤΗΝ ΑΡΜΟΔΙΑ ΕΠΙ ΤΗΣ ΟΥΣΙΑΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗ**

Ημερομηνία έγκρισης	21.3.2017
Αποτέλεσμα της τελικής ψηφοφορίας	+ : 14 - : 2 0 : 8
Βουλευτές παρόντες κατά την τελική ψηφοφορία	Raymond Finch, Doru-Claudian Frunzuliță, Enrique Guerrero Salom, Maria Heubuch, György Hólvényi, Teresa Jiménez-Becerril Barrio, Arne Lietz, Linda McAvan, Norbert Neuser, Maurice Ponga, Lola Sánchez Caldentey, Paavo Väyrynen, Bogdan Brunon Wenta, Anna Záborská, Željana Zovko, Ελένη Θεοχάρους
Αναπληρωτές παρόντες κατά την τελική ψηφοφορία	Agustín Díaz de Mera García Consuegra, Frank Engel, Cécile Kshetu Kyenge, Florent Marcellesi, Louis Michel, Jan Zahradil
Αναπληρωτές (άρθρο 200, παρ. 2) παρόντες κατά την τελική ψηφοφορία	Tania González Peñas, Martina Werner

**ΤΕΛΙΚΗ ΨΗΦΟΦΟΡΙΑ ΜΕ ΟΝΟΜΑΣΤΙΚΗ ΚΛΗΣΗ ΣΤΗΝ ΑΡΜΟΔΙΑ ΕΠΙ ΤΗΣ
ΟΥΣΙΑΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗ**

14	+
ALDE	Louis Michel, Paavo Väyrynen
ECR	Ελένη Θεοχάρους
GUE/NGL	Tania González Peñas, Lola Sánchez Caldentey
S&D	Doru-Claudian Frunzuliță, Enrique Guerrero Salom, Cécile Kshetu Kyenge, Arne Lietz, Linda McAvan, Norbert Neuser, Martina Werner
Verts/ALE	Maria Heubuch, Florent Marcellesi

2	-
ECR	Jan Zahradil
EFDD	Raymond Finch

8	0
PPE	Agustín Díaz de Mera García Consuegra, Frank Engel, György Hölvényi, Teresa Jiménez-Becerril Barrio, Maurice Ponga, Bogdan Brunon Wenta, Željana Zovko, Anna Záborská

Υπόμνημα των χρησιμοποιούμενων συμβόλων:

+ : υπέρ

- : κατά

0 : αποχή